

LICEUL TEORETIC „GRIGORE TOCILESCU”, ORAȘUL MIZIL

SCOALA ETERN AXIS-MUNDI

VALORILE EDUCAȚIEI SIMPOZION INTERJUDEȚEAN EDIȚIA NR. 2

EDITURA CASEI CORPULUI DIDACTIC PRAHOVA
PLOIEȘTI, 2024

ISBN: 978-606-047-184-4

Coordonatori:

Prof. dr. Burlacu Elena Luminița

Prof. Guțu Adela

Prof. dr. Divoiu Maria

Copertă:

Neagu Ana Maria

Tehnoredactare:

Prof. inf. Șerban Nicolae Cătălin

EDITURA CASEI CORPULUI DIDACTIC PRAHOVA

PLOIEȘTI, 2024

ISBN: 978-606-047-184-4

Contents

ARGUMENT.....	2
Prof. dr. Burlacu Elena Luminița	
ÎNVĂȚAREA DIGITALĂ- ALTERNATIVĂ A PROCESULUI DIDACTIC.....	3
Prof. Ana Constanța Claudia - Colegiul „Spiru Haret”, Ploiești	
LITERATURA – FEREASTRĂ CĂTRE VALORI	5
Vasile Daniela Georgiana - Școala Gimnazială Nr. 1, Mizil	
O LECȚIE DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE - DESPRE EXPERIENȚE INTERCULTURALE	7
Zvirid Ramona-Maria - Colegiul „Spiru Haret”, Municipiul Ploiești	
„CUM ARATĂ ASTĂZI ȘCOALA, VA ARĂTA MÂINE ȚARA”	9
Bădicioiu Laurențiu Alexandru - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, Mizil	
CREȘTEREA CALITĂȚII EDUCAȚIEI	11
Prof.înv.primar Duță Georgiana - Școala Gimnazială, Sat Măneciu-Pământeni, jud.Prahova	
EDUCAȚIA PRIN VALORI.....	14
Prof. inv. primar Răducanu Cristina Mariana - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, Mizil	
VALORILE EDUCAȚIEI	16
Lăzăroi Ana - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, orașul Mizil	
EDUCAȚIA.....	17
profesor Guțu Adela - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, oraș Mizil	
MODELATORI-MODELE ȘI (MEREU) CEVA DE MODELAT	19
Prof. Petre Laura Adina - Colegiul Național „Ion Luca Caragiale”, Ploiești	
GÂNDURI... ..	21
profesor Aura Elena Eftimie - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, oraș Mizil	
ȘCOALA - UN PAS CĂTRE INTEGRAREA ÎN SOCIETATE.....	22
Prof. Iancău Raluca - Colegiul Național de Informatică „Grigore Moisil”, Brașov	
VALORILE EDUCAȚIEI	23
Prof. MOISE MARIAN – Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu, orașul Mizil	
ÎNVĂȚAREA CENTRATĂ PE ELEV-O CALE DE SUSȚINERE A VALORILOR EDUCAȚIEI.....	25
Pescaru Nicoleta - Liceul Tehnologic Administrativ și de Servicii „Victor Slăvescu”, Ploiești	
VALORILE EDUCAȚIEI	28
Dumitrescu Adelina - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, Orașul Mizil	
NOI VALORI ALE EDUCAȚIEI.....	29
Prof. Dr. Elena-Luminița Burlacu - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, Mizil	
TAXONOMIA METODELOR DIDACTICE	31
Prof. Pastramă Ecaterina - Școala Gimnazială Nr.1, Orașul Mizil	
VALORILE EDUCAȚIEI DIN PERSPECTIVĂ MATEMATICĂ	35
Pănă Carmen Alina Elena - Școala Liberă Waldorf Sophia, Brașov	

Simpozionul cu titlul „Portret de profesor” are loc anual, în cadrul unui proiect mai amplu, „Școala - etern axis mundi ” - având o secțiune și pentru elevi, a cărei temă de anul acesta a fost „Erou pentru o zi”.

Proiectul și, implicit, simpozionul s-au născut din nevoia de a crea o punte între tradiție și modernitate în actul educațional, fapt ce se impune în condițiile conservării valorilor culturale și morale în armonie cu deschiderea spre inovație. De asemenea, liceul nostru își propune să devină un centru al comunicării interdisciplinare, cu atât mai necesară în contextul unei lumi care poate fi înțeleasă numai printr-o viziune holistică. Acest simpozion este legat și de ziua școlii ce va fi sărbătorită cu această ocazie, zi în care participanții își vor împărtăși experiențele semnificative în sensul celor spuse mai sus, din timpul unui an calendaristic. De asemenea, anticipăm crearea unor conexiuni între participanți și conturarea unor căi viitoare de acțiune, pentru promovarea școlii, în general, ca mediu de dezvoltare și de afirmare personală. Școala este o axă a societății, așa cum sugerează și titlul proiectului, concentrând energii care se manifestă în toate sferele vieții. Proiectul nostru își dorește să evidențieze acest rol, pe cât de important, pe atât de neglijat, poate, în zilele noastre.

Revista simpozionului își propune să transmită, prin imaginile și prin materialele ce redau participarea la eveniment, spiritul acestui moment în care profesori din mai multe școli s-au reunit pentru a-și comunica experiențele de învățare. Aceste experiențe sunt variate, fapt ce a condus la gruparea materialelor în trei secțiuni ale revistei: Evocări, Experiențe personale, Exemple de bune practici. În pofida diversității de forme, toate aceste articole, prezentate și dezbătute la simpozion, constituie dovada impresionantă a dedicației și a dorinței de autoperfecționare a profesorilor și dau speranța că, dincolo de provocările cu care s-ar putea confrunta, dascălii vor rămâne devotați misiunii lor, aceea de a crește oameni.

ÎNVĂȚAREA DIGITALĂ- ALTERNATIVĂ A PROCESULUI DIDACTIC

Prof. Ana Constanța Claudia - Colegiul „Spiru Haret”, Ploiești

Învățarea digitală înlocuiește din ce în ce mai mult metodele educaționale tradiționale. Astăzi, este recomandat să uităm de metodele pe care le foloseam acum 10-15 ani la școală și trebuie să gândim la abordarea altor tehnici de predare și învățare, bazate pe instrumente și tehnologii digitale. Includerea învățării digitale în sălile de clasă poate varia de la utilizarea pur și simplu a tabletelor în loc de hârtie, la utilizarea unor programe și echipamente software elaborate, precum platforma educațională.

Deoarece timpul este crucial, în predarea online am încercat ca lecțiile să fie structurate într-un mod diferit față de cele din clasă. Acestea trebuie să fie mai scurte, însemnând maxim 20 de minute în care am prezentat informații noi legate de subiectul predat, iar timpul rămas l-am dedicat activităților care să-i ajute pe elevi să asimileze mai ușor informațiile prezentate anterior.

În cele ce urmează, vă descriu câteva modalități pe care le-am folosit pentru realizarea activității online:

- prezentări PowerPoint pentru a evidenția informațiile importante legate de lecția predată.
- slide-urile trebuie să conțină doar informațiile importante pe care le veți dezvolta mai apoi în cadrul lecției.
- am adăugat imagini în prezentări și videoclipuri scurte; deoarece e ușor ca atenția unui elev să se piardă destul de repede, am împărțit materialele video pe care le-am prezentat pe secțiuni mai scurte. Videoclipurile lungi cu foarte multe informații nu stârnesc curiozitatea unui elev, acesta devenind plictisit destul de repede.

Câteva instrumente ușor de folosit pentru a realiza prezentări elevilor mei au fost:

Prezi - vă ajută să realizați prezentări atractive care vor capta atenția elevilor în mod cert, acesta fiind foarte ușor de folosit.

Flipsnack este un program online cu ajutorul căruia se pot crea cataloage interactive cu efecte realiste de răsfoire a paginilor. Acestea pot fi create prin încărcarea de fișiere PDF sau pot fi realizate integral în Flipsnack.

TeachEm- ajută să faci ca videoclipurile de pe YouTube să se transforme în niște lecții interactive și interesante prin intermediul chestionarelor și a notițelor care se pot adăuga fiecărui videoclip.

EduPuzzle— această platformă vă permite să aflați dacă elevii vizionează videoclipurile pe care le-ați trimis, de câte ori urmăresc fiecare secțiune ale acestora și, de asemenea, puteți înțelege dacă elevii au înțeles conținutul prezentat în videoclip.

În lecțiile predate, am inclus chestionare scurte fără a da o notă pentru acestea.

Deoarece elevii știu că nu vor primi o notă pe aceste chestionare, aceștia nu vor fi intimidați și vor putea să le perceapă ca pe un instrument educațional. S-a dovedit faptul că acestea cresc performanța și, pe lângă acest lucru, au și alte beneficii: reținerea informațiilor mai ușor, identifică golurile de cunoștințe, încurajează învățarea, permite elevilor să aibă o verificare imediată a răspunsurilor corecte sau greșite.

Mai multe studii afirmă faptul că elevii care răspund în mod frecvent la chestionare, rețin mai ușor informațiile prezentate și au un grad de satisfacere mai ridicat legat de curs.

Iată câteva instrumente pe care le putem folosi pentru a realiza chestionare și jocuri interactive:

LIVRESQ este o platformă de creare de lecții interactive. În lecții se pot introduce chestionare complexe, asistenți educaționali, jocuri interactive, resurse externe. Lecțiile dezvoltate se pot folosi și offline. Există o comunitate mare de profesori ce o folosesc în România, aproximativ 12.000. Pentru cadrele didactice, accesul este complet gratuit. Au și o bibliotecă publică, cu peste 2400 de lecții.

SOCRATIVE este o platformă pe care profesorii o pot folosi pentru a-și testa elevii prin mini-chestionare. Întrebările pot avea răspunsuri multiple, pot fi cu variante de răspuns adevărat/fals sau deschise.

QUIZLET este o platformă pe care o pot folosi atât profesorii, cât și elevii pentru a crea și a distribui materialele pe care le folosesc pentru a învăța.

KAHOOT– Jocurile interactive îi pot motiva pe elevi să învețe, îi ajută să rămână motivați și focuși. Prin Kahoot! profesorii pot alege din jocurile preexistente sau pot crea unul complet nou cu chestionare pentru elevi pe diferite subiecte.

SEESAW este o aplicație ușor de folosit care le permite elevilor să se documenteze despre ceea ce au învățat la cursuri. Acest lucru poate fi realizat și de către părinți.

Nu în ultimul rând, este recomandat ca elevii noștri să se simtă apreciați.

Lipsa colegilor și a interacțiunii fizice cu aceștia poate fi un factor enorm de dezinteres pentru elevi. Unii dintre aceștia se gândesc că și dacă lipsesc de la o anumită lecție nimeni nu le va simți lipsa sau va observa că lipsesc. Cea mai bună metodă pentru a rezolva această problemă este ca noi să îi facem pe elevi să se simtă apreciați : poate pare banal, dar trebuie să învățăm numele fiecărui elev și să îl folosim cât mai des în timpul lecțiilor astfel încât să-i facem să se simtă importanți; să aflăm care sunt interesele elevilor noștri și să încercăm să le includem în unele lecții unde este posibil; să oferim feedback, în mod regulat, elevilor și să încercăm ca prin ceea ce spunem, aceștia să se simtă încurajați și să fie motivați de pozitivitatea noastră.

LITERATURA – FEREASTRĂ CĂTRE VALORI

Vasile Daniela Georgiana - Școala Gimnazială Nr. 1, Mizil

Educația este cheia către descoperirea și promovarea valorilor care ne ghidează în construirea unui viitor înțelept și echitabil.

Educația este un proces complex care nu se rezumă doar la transmiterea cunoștințelor academice, ci vizează și formarea caracterului și a valorilor individuale. Valorile educației sunt fundamentale în dezvoltarea unei societăți echilibrate și a indivizilor pregătiți să facă față provocărilor vieții.

Valorile educației includ principii și idei fundamentale care ghidează comportamentul și deciziile indivizilor în procesul de învățare și dezvoltare personală. Acestea pot varia în funcție de contextul cultural și social, dar există valori fundamentale care sunt recunoscute universal, precum respectul, responsabilitatea, integritatea și toleranța.

Educația nu se referă doar la acumularea de cunoștințe, ci și la formarea unui caracter puternic și valoros. Valorile educaționale servesc ca piloni esențiali în construirea unui fundament moral și a unei conduite etice în rândul elevilor. Prin promovarea valorilor precum onestitatea și altruismul, educația devine un instrument puternic în modelarea unor indivizi integri și responsabili.

Valorile îmbrățișate de oameni în timpul procesului educațional influențează societatea în ansamblu. O societate bazată pe respect, echitate și solidaritate poate să prospere și să creeze un mediu propice pentru creștere și inovare. În contrast, lipsa unor valori fundamentale poate conduce la disfuncționalități sociale și la conflicte.

Există diverse strategii și metode prin care valorile pot fi integrate în mod eficient în sistemul educațional. Formarea continuă a cadrelor didactice, implicarea părinților în procesul educativ și crearea unui mediu școlar pozitiv sunt doar câteva exemple. Evaluarea holistică, care ține cont nu doar de performanțele academice, ci și de dezvoltarea personală, poate contribui la promovarea valorilor.

În cadrul orelor de limba română, valorile joacă un rol crucial în înțelegerea și interpretarea textelor literare. Aprecierea limbii române, comunicarea eficientă și respectul pentru diversitatea culturală sunt doar câteva dintre valorile care sunt promovate în cadrul acestor lecții. Prin explorarea operelor literare, elevii își pot îmbogăți perspectiva asupra valorilor și pot înțelege mai profund rolul lor în societate.

Valorile educației în cadrul orelor de limba română pot include:

- ✓ Aprecierea limbii și literaturii române - Dezvoltarea iubirii pentru limba română și pentru operele literare clasice și contemporane.

- ✓ Comunicare eficientă- Încurajarea abilităților de comunicare orală și scrisă, promovând claritatea și coerența în exprimare.
- ✓ Cunoașterea culturii și identității naționale - Înțelegerea și aprecierea valorilor culturale românești, istoriei și tradițiilor.
- ✓ Creativitate și imaginație - Susținerea gândirii creative prin stimularea imaginației în procesul de creație literară și interpretare a textelor.
- ✓ Respect și toleranță - Promovarea respectului față de diversitatea de opinii, exprimare și perspectivele prezentate în operele literare.
- ✓ Dezvoltarea gândirii critice - Încurajarea elevilor să analizeze și să evalueze în mod critic informațiile prezentate în texte, promovând o abordare critică a literaturii.
- ✓ Formare civică - Transmiterea valorilor civice și a responsabilității sociale prin intermediul textelor literare care abordează teme legate de justiție, libertate și echitate.

Aceste valori contribuie la formarea unei atitudini pozitive față de studiul limbii române și la dezvoltarea unei gândiri critice și creatoare în cadrul orelor de română. Valorile, reflectate în operele literare, au un impact profund asupra destinului elevilor, modelându-le perspectivele și orientându-i către principii fundamentale.

Literatura oferă o fereastră către valori precum integritatea, empatia și curajul, care pot ghida elevii în luarea deciziilor și în dezvoltarea lor personală. Prin intermediul personajelor și a evenimentelor din operele literare, elevii pot înțelege sensul responsabilității sociale, solidarității și a respectului față de diversitate. De exemplu, întâmplările din operele care evidențiază consecințele acțiunilor morale sau lipsa de moralitate pot constitui lecții valoroase pentru tineri.

Operele literare contribuie la formarea unui cadru moral, ajutând la dezvoltarea unei conștiințe etice și la consolidarea caracterului elevilor.

"Moromeții" de Marin Preda oferă o analiză profundă a valorilor tradiționale și schimbărilor sociale într-o comunitate rurală din România. Romanul "Enigma Otiliei" de George Călinescu explorează conflictele și schimbările de valori într-o societate în schimbare în perioada interbelică. Nuvela "Moara cu noroc" de Ioan Slavici oferă o perspectivă asupra corupției și a impactului deciziilor etice într-un mediu rural. În romanul "Ion" de Liviu Rebreanu sunt analizate conflictele dintre vechile și noile valori într-un context familial și social. Lucrarea "Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război" de Camil Petrescu explorează ideea de loialitate și etică în timpul primului război mondial. "Povestea lui Harap-Alb" de Ion Creangă abordează teme precum curajul, onestitatea și înfruntarea obstacolelor.

Aceste opere literare oferă perspective variate asupra modului în care valorile educației sunt reflectate și influențează personajele și evenimentele din povești.

Există o varietate de activități și metode care pot fi implementate în cadrul sistemului educațional pentru a promova diverse valori. Studiarea operelor literare care pun în evidență conflicte și evoluții

legate de valorile educaționale, stimulând astfel gândirea critică, organizarea de dezbateri în clasă pentru a explora diverse perspective asupra valorilor precum justiția, libertatea și respectul, desfășurarea de proiecte artistice, cum ar fi creații literare, desene sau filme, care exprimă și promovează anumite valori, crearea unor situații de viață reală sau simulări care să necesite luarea deciziilor bazate pe valorile promovate sau utilizarea teatrului și a jocurilor de rol pentru a simula situații care să evidențieze importanța unor valori precum integritatea și cooperarea, toate acestea reprezintă modalități ce pot contribui semnificativ la formarea unor indivizi conștienți și responsabili din punct de vedere etic.

Valorile educației sunt temelia pe care se clădește un sistem educațional durabil și o societate prosperă. Înțelegerea și promovarea acestor valori contribuie la formarea unor indivizi conștienți, responsabili și empatici. Prin accentuarea importanței valorilor în educație, putem crea un viitor în care cunoașterea și moralitatea merg mână în mână, susținând astfel evoluția continuă a societății noastre.

O LECȚIE DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE - DESPRE EXPERIENȚE INTERCULTURALE

Zvirid Ramona-Maria - Colegiul „Spiru Haret”, Municipiul Ploiești

Începutul anului calendaristic 2024 și al celui de al treilea modul din anul școlar în curs a adus, pentru elevii clasei a IX-a E din cadrul Colegiului „Spiru Haret” Ploiești, emoțiile primei lecții deschise organizate în perioada liceului.

După intervalul de acomodare necesar, am considerat oportună o asemenea activitate pe care am organizat-o din postura de diriginte și profesor de limba și literatura română, având și avantajul dat de profilul umanist al clasei coordonate.

Astfel, am decis alături de cele 23 de fete și cei 4 băieți ai clasei să susținem o lecție cu titlul „Școala noastră *versus* școala celorlalți. Educație fără granițe (o analiză comparativă a sistemelor de învățământ din Europa și nu numai)”.

Subiectul abordat se înscrie în capitolul dedicat managementului informațiilor și al învățării, iar provocarea pe care elevii au primit-o a fost să realizeze o documentare despre sistemul de învățământ dintr-o țară străină.

Principalele competențe vizate au fost demonstrarea abilităților de utilizare a variatelor resurse pentru găsirea informațiilor cu privire la învățare, muncă și carieră (competența 3.1.) și explicarea necesității și avantajelor învățării permanente (competența 3.2.).

Am ales ca punct de plecare o înregistrare audio-video a dezbaterii dintre Selly și Ecaterina Andronescu, având în vedere notorietatea în rândul tinerilor a intervievatorului, precum și întâlnirea oarecum inedită cu un invitat care ilustrează vocea altei generații. S-au creat, cu această ocazie, premisele

unui schimb de idei în care au fost vehiculate atât avantajele, cât și dezavantajele sistemului educațional din România.

Pe parcursul lecției noastre deschise, elevii au prezentat rezultatele propriei documentări asupra sistemelor educaționale din culturi variate. În demersul lor de colectare de informații relevante, elevii au valorificat relațiile interpersonale cu alți adolescenți (rude, prieteni, foști colegi din gimnaziu) care locuiesc și studiază în prezent în străinătate. Ei au realizat interviuri audio sau prezentări Canva și Power Point, având drept reper un set de întrebări punctuale stabilite anterior, în funcție de aspecte de interes pentru întreaga clasă: programul zilnic de școală în alte state, relația profesor-elev și școală-familie, oferta de activități extrașcolare, facilitățile oferite elevilor etc.

Au fost trecute în revistă principalele particularități ale școlilor din Spania, Franța, Germania, Italia, Olanda, Suedia, Finlanda, Marea Britanie, dar s-au adus în discuție și elemente definitorii pentru învățământul din Statele Unite ale Americii, Japonia sau China. S-au urmărit în special aspectele care țin de organizarea și funcționarea școlilor publice, însă au existat și relatări despre cum stau lucrurile în unitățile private.

Rezultatele obținute în urma documentării realizate de elevi au permis conturarea unui profil al școlii ideale, care ar include ceea ce este mai bun din fiecare sistem educațional documentat. Imaginația elevilor a fost stimulată de elementele deosebite pe care le-au descoperit în prezentările colegilor: există locuri în lume unde programul școlar nu începe mai devreme de ora 9:00, pauzele durează 30-60 de minute, statul asigură pentru toți elevii prânzul gratuit la școală, elevii beneficiază de piscină interioară și exterioară, în cadrul lecțiilor se folosesc ochelari VR, elevii au tablete în loc de ghiozdan, studiază geografia prin intermediul excursiilor în mijlocul naturii și istoria prin vizite la muzeu ș.a.m.d.

Conținutul lecției de față a fost un bun prilej și pentru a disemina mobilitatea Erasmus+ realizată în anul 2019 la Helsinki, când, alături de o echipă de cadre didactice din colectivul haretian, am beneficiat de participarea la un curs structural care a inclus și vizitarea unei școli publice finlandeze. Experiența proprie mi-a permis să validez anumite observații din prezentările elevilor care s-au documentat despre sistemul educațional din Finlanda.

În partea finală a activității, schimbul de idei și impresii despre diversitatea sistemelor educaționale din lume, precum și analiza comparativă a școlii românești cu școlile din alte culturi a facilitat interacțiunea clasei cu profesorii care au asistat la oră.

Cadrele didactice prezente, incluzând personal din conducerea școlii, au primit invitația să reflecteze asupra următoarei întrebări, menite să genereze eventuale îmbunătățiri ale comunității noastre școlare: „Dacă ați avea toate pârghiile necesare (putere de decizie, resurse financiare nelimitate, o echipă ideală, susținere etc.), dumneavoastră ce schimbare ați face în școala noastră, începând chiar de azi?”

În locul unei concluzii finale, oarecum dificil de formulat, elevii și profesorii participanți la lecție au avut o conștientizare comună, și anume că școala ideală nu există, de fapt, nicăieri în lume, dar școala în care suntem poate să devină tot mai bună, iar acest lucru depinde de fiecare dintre noi.

Cu atât mai încurajator a fost micul exercițiu psihologic devenit deja o rutină la finalul orelor de dirigiență de la clasa a IX-a E, pe care îl numim Borcanul recunoștinței și care presupune următorul gest: dirigințele și elevii clasei scriu pe câte un bilețel motive de bucurie, de mulțumire legate de lucruri întâmplare în școală în săptămâna curentă – cultivăm, astfel, starea de recunoștință, din convingerea că această abordare are efecte pozitive asupra stării de bine, atât de necesare pe tot parcursul zilei și mai ales la ore, în activitatea de învățare.

„CUM ARATĂ ASTĂZI ȘCOALA, VA ARĂTA MÂINE ȚARA”

Bădicioiu Laurențiu Alexandru - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, Mizil

Spiru Haret, personalitate copleșitoare a învățământului românesc, considera că educația este o comoară. Tot el esențializa într-o frază rolul determinant al educației și al învățământului în conturarea destinului unei națiuni. „Cum arată astăzi școala, va arăta mâine țara”, spunea marele matematician cândva. Credem că este valabil și invers: cum arată astăzi țara, va arăta mâine școala.

Vom porni așadar de la această afirmație, dar vom transforma enunțul într-o întrebare: Cum arată astăzi școala românească?

Nici nu știi cu ce să-ncepi... Școala românească, bazată timp de zeci de ani mai ales pe cunoaștere, nu pe înțelegere, trece prin cel mai prost moment din toate punctele de vedere. Elevii își risipesc energia, atenția, calitățile, interesul pe folosirea tehnologiei, în primul rând a telefonului, dacă se mai poate numi telefon. DEX-ul ne spune că telefonul este un „aparat prevăzut cu un transmițător și un receptor care, legat de o instalație telefonică centrală, permite convorbiri la distanță.” Convorbirile sunt ultima preocupare a elevilor care se agață de telefon ca de un colac de salvare când nu știu cum să-și mai petreacă/să-și risipească timpul. De fapt, telefonul este o adicție pentru elevi deoarece dorm cu el în cameră, eventual sub pernă, iar primul lucru pe care-l fac de dimineață, când se trezesc, este să întindă mâna spre el. Și nu-l iau ca să poarte o conversație, ci pentru a verifica mesaje, pentru a intra pe rețele sociale, pentru a se juca etc. Nu este asta dependență de telefon? Acest obiect nevinovat este un intrus de ultimă oră (generație) care „parazitează” spiritul analitic, gândirea critică, reflecția, toate bazate pe gândire. Elevii îl preferă întotdeauna cărții, care le solicită un efort mult mai mare, ei nereușind să se concentreze pe o perioadă mai îndelungată. Lectura este, după cum știm, un proces lent de asimilare de date, care presupune analiză, reflecție, înțelegere mai adâncă și, de ce nu, care are ca efect o îmbogățire a vocabularului.

Dar să nu uităm întrebarea care constituie punctul de plecare al acestui eseu critic: cum arată școala românească? Ea arată cum o facem noi, profesorii, împreună cu ei, elevii și părinții. Colaborarea profesori-elevi-părinți este mereu scoasă în față și este minunată la nivel teoretic. Asta ar putea induce ideea că este un parteneriat real care ajută și susține școala și bunul ei mers. De fapt, lucrurile stau așa doar pe hârtie, cum se întâmplă în multe alte domenii astăzi, în România. Părinții și elevii sunt reprezentați în toate structurile școlare, dar se implică în mod concret foarte rar și atunci când au interese personale. Elevii iau și ei parte la deciziile interne ale instituției școlare, dar nu reușesc să capaciteze organizația lor școlară în momente importante din viața școlii decât cu mare greutate. Forme fără fond, ar fi spus Titu Maiorescu. Din păcate, acest mimetism are ca efect o distorsiune a educației elevilor și, mai ales o influență asupra modului în care se vor raporta la societatea viitorului.

Un alt element care cred că afectează procesul instructiv-educativ este precipitarea cu care se desfășoară viața școlii. Aș numi această realitate ***fast schooling***, parafrazând expresia culinară ***fast food***. Să mă explic. Folosirea tehnologiei are un aport remarcabil la îmbunătățirea predării sau chiar a evaluării. Elevii, adeseori lipsiți de interes când vin la școală, apatici sau obosiți de utilizarea excesivă a device-urilor precum telefon, tableta, laptop etc. sunt scoși din această stare când introducem în momentele lecției și elemente de felul celor menționate. Minte lor este obișnuită cu acestea și încep să fie interesați, devin pro activi, se implică, se trezesc. Trebuie însă să fim foarte atenți și să nu exagerăm deoarece acest mod de învățare poate avea un efect pozitiv pe moment, dar pe termen lung, fixarea învățării nu se realizează la fel de eficient ca atunci când folosim cu preponderență metodele și mijloacele clasice de învățare. Așadar, nu exclusiv mijloace și metode clasice, ci să le folosim alternativ cu cele digitale. Alternanța trebuie să fie bine cumpănită deoarece reursele audio-video, deși sunt atractive și trezesc atenția elevilor, nu au provoacă remanență în mintea lor și pot fi doar ambalajele care îmbracă frumos lecția și care fac să treacă timpul mai ușor și mai plăcut.

Fast schooling, concept neomologat încă (nu l-am găsit la o căutare pe Google decât ca denumire a unei școli grecești), ar putea fi și acel mod accelerat în care se desfășoară viața cancelariei. De exemplu, anunțurile de pe grupurile profesorilor, care se succedă într-un ritm aproape imposibil de urmărit, dat fiind că în același timp avem ore sau alte activități, iar acasă se presupune că suntem în timpul liber. Aceste intruziuni vin și din partea părinților care transmit diriginților, adeseori la ore nepotrivite, sms-uri sau mesaje pe whats app. S-ar cuveni să se facă o procedură care să ne protejeze de acest bombardament media care nu numai că ne limitează timpul, dar uneori sunt depășite și limitele bunului simț (abordări din partea părinților). Pe de altă parte, referitor la modul în care ne facem profesia și cum suntem „ajutați” să o facem cât mai bine, primim aproape zilnic anunțuri, sarcini de făcut, de la inspectorate, directori, secretare, responsabili la comisiile școlare etc. Ele vin, evident, cu termene limită care trebuie respectate, iar termenele sunt de obicei peste o zi, peste o oră... Această avalanșă informațională și termenele foarte

strânse care o însoțesc generează, în final, un *fast-living*, care are ca efect discomfortul pe care-l simțim aproape zilnic.

Credem că lucrurile trebuie schimbate. Exemple de bune practice există. Sunt școli în Europa (Elveția sau Franța, de exemplu) unde folosirea tehnologiei se face cu parcimonie, iar profesorii sunt scutiți de sarcini extraprofesionale (tabele cu navetiști, statistici de toate felurile, completare de cataloage, absențe, cum se îmbracă elevii, soluționarea conflictelor dintre elevi etc) așa încât își pot practica profesia în condiții mult mai bune. Acolo, profesorii, prin lege sau cu ajutorul unor proceduri interne, sunt protejați de interacțiunea cu părinții pe motive diverse, existând departamente specializate pentru acest tip de relaționare. De asemenea, numărul de telefon sau alte contacte ale profesorilor nu sunt date părinților pentru ca profesorul să nu fie sunat în momente nepotrivite sau chiar în timpul liber. Par a fi lucruri mărunte, dar acestea plus cele pe care le-am menționat mai sus, dar și altele, alcătuiesc, în final, ceea ce am numit *fast schooling*. Consecința este că profesorul nu se mai află într-o stare sufletească și fizică potrivită atunci când începe ora și de aici derive alte consecințe care pot afecta substantial procesul instructiv-educativ.

Toate problemele menționate au efecte negative importante asupra profesorilor, aproape de neevitat, ținând cont de societatea în care trăim. Trebuie să găsim în noi resursele, metodele și mijloacele de a rezista și de a ne practica meseria în cele mai bune condiții posibile, ținând cont de întregul context în care ne ducem existența. Leibniz spunea că „trăim în cea mai bună dintre lumi posibile”. Și noi, în prezent, trebuie să lucrăm cu elevii în cel mai bun mod posibil pe care contextul actual ni-l permite.

CREȘTEREA CALITĂȚII EDUCAȚIEI

**Prof.înv.primar Duță Georgiana - Școala Gimnazială, Sat Măneciu-Pământeni,
jud.Prahova**

Calitatea este legată de valorile și așteptările a trei grupuri principale de utilizatori: participanții la procesul de învățare, angajatorii și societatea în general. Accentul cade pe îmbunătățirea calității procesului de EFP (Educație și Formare Profesională), cu accent pe rezultatele învățării, orientare profesională, sprijin și evaluare. Se promovează învățarea pe parcursul întregii vieți, prin stimularea în rândul tinerilor a unei culturi de stimulare a angajamentelor de învățare pe parcursul întregii vieți. Astfel, participanții la procesul de învățare și experiența de învățare a acestora reprezintă centrul de interes al sectorului EFP.

De maximă importanță sunt nevoile participanților angajați în procesul de învățare, precum și cerințele comunității și ale angajatorilor, exprimate într-un mediu mai bine planificat, bazat pe coordonare și cooperare.

Ce eficiență avem în folosirea de către elevi a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor? Pregătim în licee de specialitate elevi, de exemplu, în contabilitate și ei ajung să aibă un loc de muncă într-un domeniu care nu are nimic a face cu competențele pe care se presupune că le-au dobândit în domeniul de bază, asta dacă ajung să aibă un loc de muncă sau pleacă în străinătate, ca forță de muncă ieftină. Oferta instituțiilor furnizoare de servicii de educație din România nu este corelată cu cererea pe piața forței de muncă. Este valabilă și reciprocă. Piața forței de muncă nu este validă pentru absolvenții cu certificare profesională, din domeniul liceal sau universitar.

Una din definițiile care explică conceptul de asigurare a calității include procesele planificate și sistematice necesare asigurării unui grad adecvat de încredere că oferta educațională va satisface cerințele de calitate necesare. Această abordare a conceptului implică asigurarea calității în educație printr-o serie de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare, implementare de programe de studiu prin care se oferă programe de educație de calitate în conformitate cu standardele cerute, adaptate la cerințele și nevoile particulare.

Dacă pregătesc specialiști în domeniul chimiei, trebuie susținută inițiativa privată în domeniul dezvoltării acestui sector. Dacă am un antreprenor de succes în oraș, încerc să-i formez specialiști de pe băncile liceului. În realitate, le dăm o diplomă, ne mulțumim că avem elevi sau studenți, chiar cu un dezinteres etalat față de cunoaștere, rezultat al unei proaste orientări profesionale și a unui demers didactic haotic, lipsa psihopedagogilor resimțindu-se din plin în elaborarea curriculum-ului.

În altă ordine de idei, nici legislația nu susține loial și deschis inițiativa privată și iată cum spectrul viitorului se conturează incert pentru vârstele la care temeritatea este încă o calitate, căci temerari sunt toți tinerii care aleg să-și părăsească țara, o țară incapabilă să investească eficient în potențialul membrilor săi.

Profesorii au nevoie să-și înțeleagă propriul mod de gândire pentru a deveni mai eficienți și pentru a facilita și amplifica dezvoltarea gândirii elevilor lor. Dacă au dobândit o înțelegere a naturii sociale și situaționale a învățării, o apreciere a importanței contextelor autentice, obișnuință de a reflecta asupra propriilor experiențe și dorința, disponibilitatea de a se interoga asupra propriilor credințe și supoziții, atunci ei vor fi mai pregătiți să creeze pentru elevi medii de învățare care să faciliteze elevilor să învețe lecții care contează întradevăr și care să fie de calitate

Este responsabilitatea fiecărei generații de profesori și de educatori să ducă această sarcină mai departe, păstrând ceea ce este bun din trecut, în timp ce încearcă să răspundă provocărilor „noului”. Aceasta este o sarcină foarte dificilă pentru un singur profesor sau pentru o singură școală, însă este o provocare pentru un sistem de învățământ. Mai mult, sistemele bune și eficiente de învățământ sunt rezultatul fondurilor pe care oamenii le plătesc; ele reprezintă ceea ce tinerii au dreptul să primească. Sistemele bune și eficiente de învățământ constituie o parte a responsabilităților pentru care politicienii au fost aleși și o misiune a acestora.

O școală nu poate atinge excelența dacă nu este în atenția comunității locale și dacă comunitatea locală nu constrânge administrația locală să-și îndeplinească atribuțiile. Nu putem vorbi de calitate în educație, dacă nu este un deziderat comun pentru întreaga societate.

Asigurarea calității în școala noastră este un deziderat care se realizează treptat cuprinzând toate aspectele procesului educațional, pornind de la calitatea actului educațional, implicarea elevilor în activitățile extracurriculare, realizarea de programe, scheme de învățare prin muncă pentru elevi, programe remediale, sprijinirea parteneriatelor și a proiectelor educaționale, consiliere și îndrumare în sprijinul tranziției de la școală la viața activă, monitorizarea inserției tinerilor absolvenți pe piața muncii, implicarea activă a părinților și a comunității locale în viața școlii.

Asigurarea calității educației este realizată printr-un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare și implementare de programe de studiu, prin care se formează încrederea beneficiarilor că organizația furnizoare de educație satisface standardele de calitate. Asigurarea calității exprimă capacitatea unei organizații furnizoare de a oferi programe de educație, în conformitate cu standardele anunțate. Ea este astfel promovată încât să conducă la îmbunătățirea continuă a calității educației.

Schimbările profunde pe care le trăim la nivel social, economic, politic, cultural, tehnologic influențează și sistemul de învățământ. Pentru a face față noilor exigențe, cadrele atrase în cariera didactică trebuie să aibă aptitudinile necesare, să fie bine pregătite și motivate pentru această profesie. Este foarte importantă formarea inițială a cadrelor didactice, dar la fel de importantă s-a dovedit a fi și perfecționarea profesională continuă a acestora.

Pentru a realiza o educație de calitate, în condițiile actuale, este imperios necesară utilizarea a noi metode de lucru cu copiii (metode activ-participative, studii de caz, proiecte, portofolii, lucrul în echipă, parteneriate) menite să valorifice potențialul individual și să fie centrate pe nevoile fiecărui copil.

Pentru ca profesorii să poată dezvolta la elevi noi competențe de comunicare, creativitatea, curiozitatea intelectuală, gândirea critică, capacități de colaborare, trebuie ca, în primul rând, sistemul de formare continuă a cadrelor didactice să capete o nouă orientare.

Astfel, metodele tradiționale, prin care copiii doar asimilau cunoștințe, sunt înlocuite de metodele active care înlătură comunicarea stereotipă și promovează manifestările libere ale copiilor.

Bibliografie:

Iosifescu, Șerban, Calitatea educației, Suportul de curs, București, 2007;

Legea privind asigurarea calității educației, nr. 75/2005.

EURYDICE. Rețeaua de Informare despre Educație în Comunitatea Europeană, 1997;

Metodologia formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar, anexă la O.M. Nr. 5720/20. 10. 2009.

EDUCAȚIA PRIN VALORI

**Prof. inv. primar Răducanu Cristina Mariana - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”,
Mizil**

Valorile, deși importante, sunt din ce în ce mai puțin susținute în rândul elevilor, astăzi. Cu siguranță acestea se reflectă în comportamentul lor și deseori îi judecăm pe baza acestuia. Oricât de mult s-ar avea în vedere educația bazată pe valori, acestea sunt cel mai bine promovate prin intermediul exemplelor pozitive.

O comunitate școlară de succes este o comunitate bazată pe valori. Indiferent de conținutul predat, explicat pe înțelesul tuturor, elevii se vor arăta mereu interesați de a primi mai mult, mai mult decât le oferă școala în acest moment. O școală care promovează valori este mai ușor acceptată de elevi cât timp există și niște reguli care sunt respectate de către toți membrii acesteia. Oricât de mult am promova valorile în sălile de clasă în timp ce libertatea este greșit înțeleasă și regulile inexistente sau nerespectate de toți, elevii nu le vor accepta și promova, rolul acestora devine neutru sau inexistent. Și totuși ce este mai important? Valorile pe care trebuie să fie clădită educația sau regulile impuse de un sistem neadaptat prezentului? Nu ar fi mai indicată o ajustare a regulilor pentru o mai bună promovare a valorilor și prin raportarea acestora la obiectivele educației?

Toleranța, empatia, autonomia, cinstea, respectul...sunt câteva din valorile care ar trebui să fie promovate în orele cu elevii, la dirigenție, educație civică, dezvoltare personală, limba română etc. Indiferent de tema lecției, profesorul poate sublinia importanța valorilor până când acestea devin un „stil de viață” al elevului. Încurajați și ghidați astfel, implicați în activități extrașcolare care vizează exprimarea unei valori, aceștia vor ajunge să-și identifice valorile potrivite lor, vor fi dornici să producă schimbarea, vor urmări starea de bine și în sala de clasă, nu doar în afara ei, vor aprecia ceea ce înainte părea ridicol. Vor fi pozitivi într-o lume negativistă, vor comunica și vor empatiza cu cei respinși de grup, vor dori să crească împreună într-o lume bazată tot mai mult pe individualism.

Educația nu trebuie văzută doar ca un set de abilități și cunoștințe ce trebuie dobândite de către elevi, trebuie să țină cont și de felul acestora sau ce urmăresc pentru viitor. Aceștia devin motivați când știu că tot ceea ce învață le folosește la ceva, când sunt încurajați, apreciați, primesc feedback și îl transmit mai departe, când nu devin niște „elevi prezenți” și atât. O relație stricată sau inexistentă profesor-elev contribuie la demotivarea celui din urmă, la reconsiderarea rolului lui în școală, postură în care valorile nu se vor regăsi. Un argument central pentru promovarea educației prin valori în școli este că aceasta contribuie la dezvoltarea caracterului și la formarea unor indivizi responsabili și conștienți de impactul lor în societate.

Prin promovarea explicită a valorilor precum toleranța, empatia, autonomia, cinstea și respectul, școlile devin catalizatori ai formării unor cetățeni cu un set solid de principii morale. Un mediu școlar bazat pe valori nu doar transmite cunoștințe academice, ci modelează și comportamentele și atitudinile elevilor, pregătindu-i pentru provocările vieții și pentru integrarea într-o societate diversă și în continuă schimbare. Impactul pozitiv al unei educații bazate pe valori asupra succesului academic este evident prin faptul că elevii care internalizează aceste principii devin mai motivați și implicați în procesul de învățare. Atunci când valorile precum empatia și respectul sunt integrate în mod activ în cadrul lecțiilor și activităților școlare, elevii își dezvoltă abilități sociale și relaționale, contribuind la un climat pozitiv în școală. Totodată, educația prin valori cultivă aptitudini cruciale pentru succesul profesional al elevilor. Capacitatea de a colabora eficient, de a comunica în mod clar și de a gestiona conflictele devin competențe cheie într-o lume profesională tot mai interconectată și dinamică. Elevii care au fost expuși activ la valorile precum cinstea și toleranța devin adulți conștienți de importanța eticii în mediul de lucru și sunt mai predispuși să contribuie la o societate bazată pe valori.

O educație bazată pe valori are nevoie de profesori care să educe, nu doar să transfere niște informații, niște profesioniști care știu să aibă o abordare de tip ecosistemic, o abordare de care e nevoie pentru a reuși împreună, de oameni determinați să contribuie la rescrierea unor povești de viață ale unor elevi pentru care singura șansă e un profesor căruia să îi pese să determine schimbarea.

VALORILE EDUCAȚIEI

Lăzăroiu Ana - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, orașul Mizil

Educația este esențială pentru formarea atât a unei persoane, cât și a societății. Fiecare sistem educațional eficient are valori și principii care ghidează învățarea și dezvoltarea personală. Valorile educației sunt fundamental puternice, care modelează caracterul și duc la o societate mai înțeleaptă și echilibrată.

Respectul este un pilon fundamental al educației. Temelia relațiilor interpersonale sănătoase este respectul față de sine și față de ceilalți. Învățarea îi învață pe oameni să aprecieze diversitatea, să fie receptivi la noutăți și să înțeleagă că fiecare individ face o contribuție semnificativă la comunitate. Respectul în educație creează un mediu bun pentru muncă împreună și înțelegere.

Responsabilitatea este o parte importantă a educației. Educația nu înseamnă doar obținerea de informații și de a fi conștient de modul în care acționezi asupra celor din jur și a mediului înconjurător. Elevii învață că sunt responsabili pentru alegerea lor și că fiecare alegere are consecințe. Educația care promovează responsabilitatea contribuie la formarea oamenilor care sunt responsabili și conștienți de impactul asupra lumii. Învățarea continuă este, de asemenea, importantă în învățământ.

Capacitatea de a învăța și de a se adapta este vitală într-o lume în continuă schimbare. Educația este un proces care durează toată viața și nu se termină când cineva termină un nivel sau o etapă. Educația devine un instrument puternic pentru dezvoltarea personală și profesională, prin promovarea învățării continue. Valorile empatiei și compasiunii, care sunt promovate în educație, contribuie la formarea unei societăți mai umane. Elevii dobândesc abilități sociale esențiale și contribuie la construirea unei comunități mai unice învățând să înțeleagă și să simtă nevoile celorlalți. Educația care promovează empatia creează relații sănătoase și construiește legături între oameni.

Transparența și integritatea sunt esențiale în procesul educațional. Educația nu doar oferă informații, ci și formează caractere și conduită. Promovarea integrității în educație înseamnă cultivarea adevărului, corectitudinii și respectului pentru normele și tradițiile sociale. Elevii care dobândesc cunoștințe despre integritate în școală vor deveni adulți responsabili și integri în viața de zi cu zi. Spiritul de echipă și colaborarea sunt, de asemenea, valori esențiale ale educației moderne. Abilități de a lucra împreună sunt vitale într-o lume care este din ce în ce mai conectată.

Educația trebuie să crească abilități sociale și spiritul de echipă, pregătind elevii pentru a face față provocărilor complexe ale societăților moderne. Dezvoltarea creativității și a gândirii critice sunt, de asemenea, elemente esențiale ale educației. Un sistem educațional care încurajează elevii să gândească singuri și să abordeze probleme dintr-o perspectivă critică creează oameni care pot schimba pozitiv societatea și inventează lucruri noi.

Prin urmare, valorile educației sunt mai mult decât simple idei abstracte; ele sunt direcții de acțiune care influențează viitorul societății. Prin introducerea acestor principii în sistemul educațional, ne asigurăm că tinerii noștri devin nu numai profesioniști buni, ci și cetățeni responsabili, empatici și capabili să îmbunătățească lumea. În consecință, educația nu este doar un mijloc de a-și atinge obiectivele personale, ci și un instrument puternic pentru a transforma societățile într-un mediu mai just, echitabil și durabil.

În cele din urmă, principiile educației sunt baza solidă pe care se construiește o societate înțeleaptă și echilibrată. O educație autentică și eficientă se bazează pe principii precum respectul, responsabilitatea, învățarea continuă, empatia și compasiunea. Educația devine un instrument puternic pentru dezvoltarea individuală și socială prin promovarea acestor valori.

EDUCAȚIA...

profesor Guțu Adela - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, oraș Mizil

De multe ori ne punem întrebarea ce mai putem face cu educația în zilele noastre? La ce este ea utilă? Aceste întrebări reies dintr-o atitudine negativistă care ne cuprinde din ce în ce mai mult. Elevii lasă mult de dorit, fapt ce îngreunează procesul de educație. Mândria de a fi profesor este sugrumată de orgoliul părinților, proasta creștere a copiilor și o societate care ne vrea din ce în ce mai slabi.

Însă, cu toate acestea, educația reprezintă piatra de temelie a dezvoltării umane și a progresului societal. Ea cuprinde dobândirea cunoștințelor, abilităților, valorilor, credințelor și obiceiurilor care îi împuternicesc pe indivizi să navigheze eficient prin viață și să contribuie în mod semnificativ la comunitățile lor. De la cele mai vechi forme de învățare informală până la sistemele educaționale structurate, căutarea cunoașterii a fost un aspect fundamental al existenței umane.

La bază, educația servește mai multe scopuri, de la creșterea personală și autorealizare la prosperitate economică și coeziune socială. În primul rând, educația dotează indivizii cu instrumentele de care au nevoie pentru a se înțelege pe ei înșiși și lumea din jurul lor. Prin educația formală în școli, colegii și universități, precum și prin experiențele de învățare informală, indivizii câștigă insight-uri în diverse discipline, culturi și perspective, promovând gândirea critică și empatia. Mai mult de atât, în prezent, chiar se pune accent pe această abordare ce se presupune că dezvoltă gândirea critică a tinerilor.

În plus, educația joacă un rol central în formarea rezultatelor socio-economice ale indivizilor. Accesul la o educație de calitate permite oamenilor să dezvolte abilități valoroase, sporindu-și șansele de angajare și potențialul de câștig. În plus, educația îi împuternicește pe indivizi să-și urmeze aspirațiile și să depășească barierele socio-economice, promovând astfel mobilitatea socială și reducând inegalitățile, de aici reieșind o importantă valoare a educației.

Mai mult decât atât, educația servește ca un catalizator pentru inovare și progres. Prin stimularea creativității, abilităților de rezolvare a problemelor și a spiritului de cercetare, educația impulsionează avansurile științifice și tehnologice, propulsând societățile înainte. Mai mult, educația cultivă o cultură a învățării pe tot parcursul vieții, încurajând indivizii să se adapteze la circumstanțe în schimbare, să abordeze noi idei și să contribuie la dezvoltările în curs în diverse domenii.

În ciuda importanței sale profunde, sistemele educaționale din întreaga lume se confruntă cu numeroase provocări și inechități. Disparitățile în accesul la educație de calitate persistă între regiuni, medii socio-economice și linii de gen, perpetuând ciclurile de sărăcie și marginalizare. În plus, programele de studiu depășite, infrastructura inadecvată și investițiile insuficiente în formarea cadrelor didactice împiedică eficacitatea sistemelor educaționale, limitându-le capacitatea de a satisface nevoile în continuă schimbare ale elevilor în secolul XXI.

Abordarea acestor provocări necesită un efort concentrat din partea guvernelor, educatorilor, societății civile și sectorului privat. Politicile menite să extindă accesul la educație, în special pentru populațiile marginalizate, trebuie să fie prioritare. Investițiile în infrastructura educațională, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și reforma curriculum-ului sunt esențiale pentru asigurarea faptului că toți elevii au oportunități echitabile de a-și atinge potențialul.

De asemenea, stimularea inovării în metodologiile de predare și învățare, valorificarea tehnologiei și promovarea abordărilor interdisciplinare pot îmbunătăți relevanța și eficacitatea educației în pregătirea indivizilor pentru provocările lumii moderne.

În concluzie, educația este un drept fundamental al omului și o forță puternică pentru împuternicirea individuală, progresul societal și dezvoltarea globală. Prin furnizarea indivizilor a cunoștințelor, abilităților și valorilor de care au nevoie pentru a reuși, educația pune bazele pentru un viitor mai echitabil, mai prosper și mai durabil pentru toți. Cu toate că este bogată în valori, ea poate să piardă bătălia cu societatea care, din păcate, se lasă condusă de alte „valori”.

MODELATORI-MODELE ȘI (MEREU) CEVA DE MODELAT

Prof. Petre Laura Adina - Colegiul Național „Ion Luca Caragiale”, Ploiești

Procesul prin care pământul, amestecat cu apa, devine lut maleabil îl asemăn cu primii ani ai vieții unui copil, anii în care părinții sunt cei dintâi și cei mai puternici și luminoși modelatori. Modele incontestabile, faruri de orientare și de siguranță pentru micuții oameni care se deschid către lume, către cunoaștere, către educația instituționalizată. Părinții buni creează amestecul bun, acela pe care, de la vârsta impusă prin lege, îl vor prelua educatorii – furnizorii de educație – sub forma lutului ce trebuie să fie frământat pentru a putea fi, cu adevărat, modelat. Lutul acesta va fi apoi turnat în formele cunoașterii științifice, artistice, tehnice, ars, atât cât trebuie, pentru a deveni trainic, solid, de încredere. De încredere pentru primii educatori – părinții – și pentru societatea în care își vor primi rolul. Lutul acesta, frământat „mii de săptămâni” (vorba lui Arghezi), va fi preschimbat „în versuri și-n icoane”, prin trudă, dăruire, curaj – ale educatorului (educator, învățător, profesor). Lutul acesta este nimeni altul decât copilul, elevul de modelat. Tot așa cum poetul „ivește” „cuvinte potrivite” din sudoarea minții sale, a geniului său creator, educatorul scoate din latență scânteia de lumină și de dorință de învățare a elevului său. Copilul care pășește în școală este materialul însuflețit, aflat în așteptarea educației valoroase. Cât de vastă este această educare, această formare a unui copil! Și cât este de importantă pentru întreaga viață a acestuia, pentru cei din jurul său și pentru comunitatea în care va trăi!

Educația primită în școală – verigă crucială în dezvoltarea copilului – este trambulina care aduce cu sine și jocul, și seriozitatea. Rolul profesorului-modelator este uriaș în acest proces. El trebuie să fie suficient de serios, pentru a trasa cursul potrivit al învățării, dar și teribil de inventiv și de curajos, pentru a însufleți învățarea. Învățarea-predarea fără căldură din partea maestrului este mecanizare, este ariditate, nu atrage, nu dăinuie.

Cred cu tărie că avem nevoie de părinți buni pentru a avea copii/elevi buni. Dar, de asemenea, cred că este esențial să avem profesori minunați, modelatori-modele cu dăruire maximă, zel de nezdruncinat și un strop de har divin. Ca să devină eroi! Eroii ai cuvântului, ai științelor, ai artelor. Căci ce presupune „a modela”? A cunoaște materialul de lucrat, a-l simți în sensul unei apropieri firești, a-l stăpâni, a-l respecta, a-l transforma în ceva cu adevărat bun. Asta pentru că educația „implică întotdeauna o formă de seducție”. A fi educator, a fi modelator al celui mai fin și mai ales lut nu este o activitate ca oricare alta. Nu este o meserie! „Adevăratul profesor este un creator de dorințe.” Educația pe care o imprimă elevilor săi nu trebuie să fie mediocră. Dimpotrivă, trebuie să fie un act de luminare a acestora, prin iubirea pe care o transmite. Numai așa elevii învață cu adevărat. „Dobândim numai cunoașterea a ceea ce iubim.” afirma Max Scheler, citându-l pe Goethe. Această cunoaștere va fi cu atât mai profundă, cu cât iubirea (pasiunea predării) va fi mai autentică.

Am citit de curând, într-o carte în format mic, într-o „cărțică”, dar cu un conținut răvășitor (cartea unui preot cu mare har și în alegerea cuvintelor, părintele-profesor Constantin Necula), că un anume basm al unui mare clasic al literaturii române – „Povestea lui Harap-Alb” – este „o Universitate, un curs intensiv de dobândire a maturității”. Și că profesorul, modelatorul nu trebuie să grăbească lectura acestui text (nici pentru el, nici pentru elevii săi), ci să îl guste pe îndelete, să îi găsească, astfel, toate ascunzișurile acelea relevante pentru ce înseamnă să devii „om mare”. Pentru că lutul uman trebuie să devină mare. Este un text care a făcut și face istorie, o poveste despre viață și despre educație. Educația de acasă și educația de la școală! Educația instituționalizată nu trebuie să mai fie atât de rigidă. Este nevoie de suplețe în luarea deciziilor și de multă inimă mare pusă la dispoziția elevilor. Înțeleg că fiecare materie pe care o predăm, adică o dăm mai departe celor pe care încercăm să îi modelăm cât mai frumos, are farmecul și rostul ei incontestabil. Și putem împleti disciplinele de predat în lecții combinate, bazate pe, ceea ce numim modern, interdisciplinaritate. Avem nevoie de lecții adevărate, „inimoase”, dirijate de oameni-modelatori cu inimi mari. Subliniez sintagma „inimă mare”, întrucât fără această componentă, lutierul/modelatorul de oameni buni, pricepuți, talentați nu își poate duce la bun sfârșit sarcina. Poate funcționa, poate trăi, dar... „nu merită”, așa cum zicea marele Toma Caragiu când vorbea despre artă.

Revenind la ideea de „seducție” pe care ar trebui să o presupună educația, idee în care îmi pun speranța ca om al cuvintelor și ca modelator al celui mai de preț lut (rolul de model îmi este încă prea mare, prea greu de purtat), iubirea și pasiunea adevărate pentru vocația de dascăl sau de îndrumător au nevoie să fie dezinteresate, adică pure și totale.

„Cunoașterea este o bogăție pe care o putem dăruia fără a sărăci.” Închei cu acest splendid citat inscripționat pe o tăbliță dintr-o bibliotecă de manuscrise din Sahara. „Numai cunoașterea (...) poate fi împărtășită fără a sărăci, ba chiar, dimpotrivă, îmbogățindu-i deopotrivă pe cel ce-o dăruiește și pe cel ce o primește.” Acesta este, de fapt, scopul suprem al educației: predarea, împărtășirea cunoștințelor modelatorului-model celor ce sunt gata de modelat, cu bucurie totală, cu generozitate, mai ales, fără rețineri și fără răutate.

Bibliografie:

1. Nuccio Ordine, „Utilitatea inutilului”, Colecția „Perpetuo”, ediția a II-a, Editura „Spandugino”, 2023, pag. 104-105, pag. 116);
2. Constantin Necula, „Pedagogia poveștii”, Editura „Agnos”, Sibiu, 2016, pag.32;

GÂNDURI...

profesor Aura Elena Eftimie - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, oraș Mizil

Pornind în acest demers de a răspunde succint la întrebarea „Care sunt valorile noastre?”, primul instinct a fost să diferențiez între cele culturale și cele morale, pentru ca apoi să-mi dau seama că este o distincție ce-și pierde relevanța atât timp cât un om are un set de principii, de credințe după care se ghidează și care îl individualizează, indiferent în ce domeniu le-ar încadra. În opinia mea, importante devin criteriul după care le prioritizează, modul în care le aduce în viața celor din proximitatea lui și capacitatea de a-i determina și pe alții să și le însușească, indiferent dacă o face din ipostaza lui de profesor, așadar de

formator, sau de *persoană*, în sensul etimologic al cuvântului, de rol social asumat ce include și ipostazele firești, familiale.

Revenind la răspunsul la întrebare, m-am supus unei analize și, în spirit ludic, dar deloc inutil, am ajuns la o selecție ilustrată de acronimul de mai sus. M-am întrebat apoi dacă aş mai fi trecut și altele, dacă nu cumva accept o formă fără fondul complet, însă alte valori care mi-au venit în minte păreau (și este posibil să nu mă înșel!) rezultante ale celor deja enumerate. De exemplu, pacea ar fi o naturală stare de fapt, dacă altruismul și legitimitatea ar fi respectate individual și colectiv, așa cum bunătatea e baza altruismului, a iubirii, a recunoștinței care implică și modestie, și recunoașterea egalității dintre oameni etc.

Următoarea etapă a scurtei mele analize a fost să mă raportează la societatea în care trăim și, deși pare un clișeu, mi-am dat seama ce diferențe se nasc și măresc hăul dintre generații, cât de *altfel* sunt azi tinerii, în comparație cu cei *de pe vremea mea*. Plecând cu acest gând, mâna a șovăit totuși în a continua ideea, apoi s-a oprit. De ce? De unde această ezitare? Și unde a dispărut intenția dintâi de a scrie despre cât de modești, frumoși, simpli și buni eram noi, comparativ cu *tinerii din ziua de azi* care par stigmatizați de-a dreptul de către o parte a societății? Și am înțeles că nu aş mai putea spune că o valoare importantă pentru mine este toleranța, dacă osândesc fără judecată, că nimic nu mi-ar da dreptul să mă afirm onestă ori recunoscătoare, de vreme ce condamn cu severitate o generație la a cărei evoluție (ori involuție, după unii) am contribuit și noi, cei care avem tendința să criticăm, să generalizăm, să băgăm totul în malaxorul dezamăgirii și să ne proclamăm *învinși* de nonvalori. Fără a divaga religios, e necesar a aminti de pilde

care ne învață că semințele, oricât de bune ar fi, au nevoie de un pământ bun, iar ceea ce pare azi în derivă din punct de vedere cultural și moral există și pentru că noi toți, mai mult sau mai puțin, nu am mai știut sau nu am mai putut să fim pământul care să ofere semințelor posibilitatea încolțirii. Nu e o revelație și nici o *mea culpa*, căci și eu, ca toți semenii mei, sunt rezultatul unor factori, unor transformări care m-au depășit, care m-au marcat, care m-au format.

În acest context, privesc spre tema propusă, *Eu și valorile mele*, nu ca o lecție pedantă de morală, nici ca o încercare de a epata cu noțiuni sau concepte prețioase, ci ca un simplu om care oscilează între neîncrederea că mai înțelegem ce este aceea o *valoare* și încrederea că nu e totul pierdut, că fiecare dintre noi, indiferent cărei generații îi aparține, are cel puțin o fărâmbă de onestitate, un dram de conștiință, un pic de suflet și, astfel, chiar și atunci când mai rătăcește drumul, este capabil să se întoarcă înapoi, luându-se după dâra de cenușă pe care o lasă dezamăgirile și suferințele proprii sau ale celor din jur. Îmi vine astfel în minte drama lui Marin Sorescu – *Răceala* – și memorabila replică a personajului Safta: „Nu murim noi așa, cu una cu două”. Parafrazând-o, aş putea spune că nu mor valorile așa, că uneori par fanteze ale trecutului, dar am certitudinea că dincolo de aparențe se află o umanitate onestă, cerebrală, care crede în principiul legitimității, care poate fi capabilă să discearnă între bine și rău, între oportunism și efort, între sacrificiu și mascaradă.

În ceea ce privește rolul nostru, ca profesori, consider că avem cea mai dificilă, dar nobilă misiune: să facem oamenii să nu uite! Să nu uite trecutul, dar să privească în perspectivă, să mutăm canalul TV celui care trăiește euforii orientale, să punem copilului cartea deasupra ecranului, să mângâiem mai mult decât să certăm, să fim dreți pentru a putea îndrepta, să iertăm spre pilda celor care (încă!) ne privesc cu admirație! Astfel, valorile personale pot deveni „contagioase” și am putea parcurge o nouă pandemie – a reîntoarcerii la ceea ce e cu adevărat o valoare umană, scuturată de balastul egoismului, al ipocriziei, al egocentrismului, al megalomaniei.

ȘCOALA - UN PAS CĂTRE INTEGRAREA ÎN SOCIETATE

Prof. Iancău Raluca - Colegiul National de Informatică „Grigore Moisil”, Brașov

Integrarea în societate reprezintă un proces complex prin care indivizii își găsesc locul și contribuie la buna funcționare a comunității în care trăiesc. În acest context, școala devine un instrument esențial, oferind nu doar cunoștințe academice, ci și aptitudini sociale și abilități de adaptare. Prin intermediul educației, indivizii sunt ghidați să înțeleagă valori comune, să dezvolte empatie și să își descopere identitatea într-un cadru intercultural.

Unul dintre rolurile fundamentale ale școlii este acela de a crea o punte între diversitatea individuală și unitatea socială. Elevii provin din medii diferite, cu experiențe de viață variate, dar școala

le oferă un teren comun unde pot învăța să lucreze împreună, să își împărtășească perspectivele și să înțeleagă că, în ciuda diferențelor, au un set comun de valori și obiective.

Această interacțiune în cadrul școlii contribuie la formarea unei societăți coezive și incluzive.

Prin intermediul programelor educaționale, școala oferă elevilor șansa de a dezvolta abilități sociale esențiale. Comunicarea, rezolvarea de probleme, munca în echipă și empatia devin componente integrate în procesul de învățare. Aceste aptitudini nu numai că facilitează interacțiunile sociale, dar pregătesc și indivizii pentru provocările unui mediu profesional și social în continuă schimbare.

De asemenea, școala joacă un rol crucial în promovarea diversității și respectului față de diferențe. Prin furnizarea unui cadru în care elevii sunt expuși la diverse culturi, tradiții și perspective, școala contribuie la formarea unor cetățeni deschiși și toleranți. Învățând despre diversitate, elevii devin mai receptivi la ideea de a accepta și aprecia diferențele, construind astfel o temelie solidă pentru o societate armonioasă.

Un alt aspect important al școlii în procesul de integrare socială este accesul la educație pentru toți. Educația egală și inclusivă elimină barierele care ar putea să conducă la marginalizare. Prin asigurarea că fiecare individ are șansa de a-și dezvolta potențialul, școala devine un agent al egalității și al unității sociale.

În concluzie, școala reprezintă un pas esențial către integrarea în societate. Ea nu doar oferă cunoștințe academice, ci și modelează caractere, promovează aptitudini sociale și contribuie la formarea unor cetățeni responsabili și incluzivi. Prin intermediul educației, societatea beneficiază de diversitatea și resursele individuale ale membrilor săi, construind astfel un mediu în care fiecare individ are șansa să își aducă contribuția și să se simtă parte a unui întreg mai mare.

VALORILE EDUCAȚIEI

Prof. MOISE MARIAN – Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu, orașul Mizil

Preocupările pentru sfera axiologică a educației angajează cu necesitate deținerea și/sau redeținerea valorii, a valorilor educației și a contextelor la care sunt raportate.

O investigație sumară a utilizatorilor celor doi termeni-cheie demonstrează o înțelegere superficială, aproximativă a acestora, sensul atribuit fiind localizat în domeniul conținuturilor (materiiilor) predate-învățate. Conform acestei viziuni, VALOAREA poate fi transmisă prin efort intelectual, afectiv și psihomotor celui educat. Este o manifestare a mentalității de culegător și vânător: lumea din afara noastră ne oferă o mulțime de lucruri bune, utile, frumoase, plăcute, gustoase etc.; este suficient doar un efort pentru a le avea: culesul, vânatul, pescuitul sau:privitul, audierea, cititul, scrisul, vorbirea, desenatul, rezolvarea etc.

Conceptul modern de educație permite tratarea valorii drept indispensabilă celui educat, acesta contribuind efectiv la apariția ei. Conținuturile educației reprezintă, în contextul noii paradigme educaționale, mai degrabă o provocare pentru apariția valorii decât valoarea însăși.

Curriculumul, care vine să ia locul programei școlare, introduce cu autoritate viziunea educațională centrată pe formarea celui educat, nu pe însușirea conținuturilor predate. Curriculumul reprezintă aspectul teleologic al educației, conform căruia formarea personalității umane prin educație este esențial orientată din acest punct de vedere, în sensul că orice activitate umană este teleologic motivată, spre deosebire de activitatea altor ființe, a căror activitate este dirijată doar de instincte și afecțiuni. Într-un sens mai îngust, centrarea educației pe obiectivele de formare a celui educat presupune acordarea de prioritate cultivării și dezvoltării capacităților umane.

Raportul dintre educație și obiective ascunde esența valorilor educaționale: acestea sunt proiectate (de către curriculum) să apară în rezultatul unor complexe acțiuni educaționale. Valorile care apar în timpul educației poartă numele de capacități ale individului. Distingem, deci, valori preexistente educației, valori care în raport cu cel educat ca și cum nu există până în momentul în care nu sunt abordate, și valori care sunt create în procesul educației și datorită ei.

Tocmai prin aceasta curriculum se deosebește de tradiționala programă școlară: el deplasează accentul de pe abordarea-însușirea-reproducerea unor valori vreate de generațiile anterioare de oameni pe formarea-dezvoltarea apropiată a unor valori indispensabile oricărui individ.

Sorin Cristea, în prețiosul său **DICTIONAR DE PEDAGOGIE** (studiul *VALORILE PEDAGOGICE*), sugerează ideea că însuși curriculum reprezintă una dintre cele mai importante valori ale educației, valoare dată de capacitatea sa de a realiza rolul de instrument principal general de proiectare, instruire și formare a celor educați.

Ca instrument general și principal de formare, curriculum posedă și anumite valori înscrise în fiecare componentă și subcomponentă a sa: **teleologică** (idealul, scopul, obiectivele, standardele educației) **conținutală** (materii de studiu și formare, instrumentalul de studiu și formare), **tehnologică** (activități și oportunități de învățare, procedee, metode, tehnici, forme de predare-învățare-formare-evaluare), **epistemologică** (concepțe, teorii, principii, idei, legi, norme).

Teleologia educației reprezintă ea însăși un sistem de valori proiectate a fi formate celui educat.

Conținutul valorilor educației sunt preponderent obiective, indiferent de cel educat, sunt doar relativ indiferente, elevul urmand să le completeze prin contribuții personale, așa încât valorile științelor, literaturii și artelor, tehnologiilor se produc la nivelul actului educațional.

Tehnologiile predării-învățării-formării-evaluării reprezintă valori-instrumente ale educației, prin aplicarea lor se declanșează și se produce actul educațional generator de valori: cunoștințe, competențe atitudini.

Epistemologia educației este și ea formată din valori. Toate componentele epistemologiei educației, reprezintă valorile fundamentale ale educației.

Constatăm, astfel, că toate componentele și subcomponentele curriculumului reprezintă și/sau provoacă valori ale educației, deci și curriculumul însăși este o valoare, una foarte importantă în economia întregului complex de acțiuni educaționale.

REPERE BIBLIOGRAFICE:

1. Cristea S., *Dicționar de pedagogie*, Grupul Editorial Litera, Chișinău-București, 2000
2. Guțu Vl., Pâslaru Vl., Grîu E., Drăguțan A., *Tehnologii Educaționale*, Editura Cartier Educațional, Chișinău, 1998
3. Pâslaru Vl., Drăguțan A., Grîu E., *Atitudini Fundamentale, Constituire, Formare, Proiectare*, Editura Cartier Educațional, Chișinău, 1998
4. Pâslaru Vl., Crișan Al., Cerkez M., *Curriculum disciplinar de Limba și Literatura Română, Clasele V-IX*, Editura ȘTIINȚA, Chișinău, 1997

ÎNVĂȚAREA CENTRATĂ PE ELEV-O CALE DE SUSȚINERE A VALORILOR EDUCAȚIEI

**Pescaru Nicoleta - Liceul Tehnologic Administrativ și de Servicii „Victor Slăvescu”,
Ploiești**

„Scopul educației nu este de a produce scoruri mai mari la testarea standardizată, ci de a educa copiii pentru a deveni oameni responsabili, cu minți bine dezvoltate și cu caracter bun” (Ravitch)

Educația de valoare este cea care construiește Adultul, adică persoana responsabilă, cu gândire critică și cu un cumul de valori.

Inițiativele Race to the Top (RttT) s-au concentrat puternic asupra măsurării eficienței cadrelor didactice, folosind în principal scoruri de testare standardizate. Cu toate acestea, există un număr mare de cercetări care examinează valoarea implicării afective a unui profesor atunci când vine vorba de eficiența profesorului ca educator, perspectiva lui Downer fiind cea mai interesantă. Pentru a se realiza o educație de valoare, relațiile pe care le dezvoltă profesorii cu elevii lor, în timpul lecțiilor efective la clasă, sunt decisive. Aceste relații interactive ar trebui să se bazeze pe respect, încredere, grijă și coeziune. Un alt aspect important este și sentimentul de apartenență, un produs secundar al unei relații puternice profesor-elev, pentru care este esențial succesul unui elev în școală. Astfel, calitatea relației dintre elev și profesor

va avea ca rezultat un grad mai mare de învățare în clasă, conform lui Downey . De altfel, recomandările din analiza lui Downey au fost că „studentii au nevoie de profesori pentru a construi relații interpersonale puternice cu ei, concentrându-se pe punctele forte ale elevilor în timp ce mențin așteptări mari și realiste pentru succes ”.

O modalitate prin care se poate atinge valoarea în educație este **învățarea centrată pe elev** care, în opinia lui Gibbs,,oferă elevilor o mai mare autonomie și un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învățare și la ritmul de studiu” (pag. 23). Această perspectivă subliniază caracteristicile fundamentale ale învățării centrate pe elev, promovând ideea că elevilor trebuie să li se ofere un control sporit asupra învățării prin asumarea responsabilității cu privire la: *ceea ce se învață, modul cum se învață și de ce, momentul când se învață*. La baza învățării eficiente centrate pe elev există câteva principii: accentul activității de învățare trebuie să fie pe persoana care învață și nu pe profesor; recunoașterea faptului că procesul de predare, în sensul tradițional al cuvântului, nu este decât unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să învețe; rolul profesorului este acela de a administra procesul de învățare al elevilor pe care îi are în grijă; recunoașterea faptului că, în mare parte, procesul de învățare nu are loc în sala de clasă și nici când cadrul didactic este de față; înțelegerea procesului de învățare nu trebuie să aparțină doar profesorului – ea trebuie împărtășită și elevilor; profesorii trebuie să încurajeze și să faciliteze implicarea activă a elevilor în planificarea și administrarea propriului lor proces de învățare prin proiectarea structurată a oportunităților de învățare, atât în sala de clasă, cât și în afara ei; luați individual, elevii pot învăța în mod eficient în moduri foarte diferite. Se pot aminti și câteva exemple de învățare centrată pe elev: lecția pleacă de la experiențele elevilor și cuprinde întrebări sau activități care să îi implice pe elevi; aceștia sunt lăsați să aleagă singuri modul cum se informează pe o anumită temă și cum prezintă rezultatele studiului lor; elevii pot beneficia de îndrumări din partea profesorului, în cadrul cărora pot discuta despre preocupările lor individuale cu privire la învățare; aptitudinea elevilor de a găsi singuri informațiile căutate este dezvoltată – nu li se oferă informații standardizate; pe lângă învățarea specifică disciplinei respective, li se oferă elevilor ocazia de a dobândi aptitudini fundamentale transferabile, cum ar fi aceea de a lucra în echipă; se fac evaluări care permit elevilor să aplice teoria în anumite situații din viața reală, cum ar fi studiile de caz și simulările; Lecțiile cuprind o combinație de activități, astfel încât să fie abordate stilurile pe care elevii le preferă în învățare (vizual, auditiv, practic / kinetic); lecțiile înlesnesc descoperirile făcute sub îndrumare și solicită participarea activă a elevilor la învățare; lecțiile se încheie cu solicitarea adresată elevilor de a reflecta pe marginea celor învățate, a modului cum au învățat și de a evalua succesul pe care l-au avut metodele de învățare în cazul lor.

Așadar, este important să se utilizeze metode de predare care permit persoanei care învață și cadrului didactic să depisteze concepțiile greșite și apoi să le corecteze.

Pentru a fi vorba de o învățare „de profunzime” e necesar ca sarcinile să fie autentice, stabilite în context semnificativ și legate de viața reală fără a se repeta unele lucruri, deoarece acest fapt duce doar la învățarea „de suprafață” . Având în vedere faptul că învățarea elevilor va implica erori, sarcinile trebuie să le ofere ocazia de a se autoevalua, de a corecta, de a discuta cu colegii, de a primi reacția profesorului, precum și de a face alte verificări de “conformitate cu realitatea”.

Învățarea activă presupune utilizarea unor întrebări care antrenează elevii și le impune elevilor să își creeze propriile concepții cu privire la noua materie învățată. De exemplu: utilizarea sarcinilor și întrebărilor care stimulează gândirea elevilor și se bazează pe Taxonomia lui Bloom și nu simpla reamintire. Aceste sarcini și întrebări necesită mai multă gândire și prelucrare: **Analiză:** întrebări de tip “de ce ? ”, **Sinteză:** întrebări de tip “cum? ”, “ai putea să? ” **Evaluare:** întrebări de judecată; utilizarea lucrului în grup, care solicită elevilor să discute materia învățată, astfel încât colegii să se verifice între ei și să învețe unii de la alții; utilizarea studiilor de caz care leagă subiectul discutat de viața reală sau de experiențele anterioare și deci de învățarea anterioară. Nu se pot face raționamente pe marginea materiei învățate înainte ca aceasta să fie conceptualizată; de aceea, întrebările care solicită raționamentul vor determina conceptualizarea. Metodele de gândire critică se bazează pe folosirea unei game largi de întrebări care stimulează participarea elevilor la discuție și să determine soluțiile din perspective variate

Tipuri de întrebări care stimulează gândirea critică: *Ce s-a întâmplat?* (elevii sunt ajutați să-și clarifice perspectiva asupra problemei); *De ce s-a întâmplat?* (elevii sunt ajutați să înțeleagă cauze, efecte); *De ce au făcut așa?* (permite deplasarea accentului spre căutarea motivelor, cauzelor interioare); *Se putea face și altfel?* (se încurajează ideea că acțiunile sunt de fapt rezultatul unei alegeri sau sunt influențate de faptul că nu au ales cea mai bună alternativă posibilă); *Poți să faci și tu?* (este deschisă ideea transpunerii teoriei în practică); *Ce ai fi făcut tu dacă erai într-o asemenea situație?* *Ce crezi că a simțit cel în cauză?* *Ce ai fi simțit tu într-o asemenea situație?* (permit observarea măsurii în care elevii folosesc empatia în anumite situații, în ce măsură pot identifica alternative, dar și dezvoltarea inteligenței emoționale a elevilor); *A fost drept/corect/ ? A fost greșit?* *De ce?* (permit urmărirea stadiilor dezvoltării morale). Toate acestea își găsesc aplicabilitatea și în cadrul lecțiilor de recapitulare, de limba și literatura română, de tip „proces literar ”, cum ar fi *Cazul lui Ghiță* din nuvela „Moara cu noroc” de Ioan Slavici sau *Cazul lui Ion* din romanul omonim al lui Liviu Rebreanu. În acest fel, elevii sunt ancorați în realitatea vremii secolului al XIX-lea și al XX-lea și sunt puși în situația de a cerceta textul literar în susținerea părților acuzării și apărării.

Avantajele metodelor de gândire critică: dezvoltarea pe termen lung a relațiilor deschise, de colaborare; dezvoltarea capacității elevilor de a gândi critic; stimularea învățării independente; asumarea responsabilității elevilor față de propriul proces de învățare; înțelegerea logicii argumentelor ; sintetizarea unor idei provenite din surse diferite; formarea unor opinii argumentate.

Astfel, putem spune că învățarea centrată pe elev poate asigura o educație de valoare și implicit valorile acesteia : asumarea responsabilității, gândire critică și exprimarea opiniilor, dacă relația profesor-elev este una de coeziune, încredere și susținere.

Bibliografie:

1. Askew, S. Feedback for Learning. Florence, KY, USA: Routledge, 2000, p 21.
2. Baker, J.A. Teacher-Student interaction in urban at-risk classrooms: differential behavior, relationship quality, and student satisfaction with school. The Elementary School journal, 1999, p.1, p 57- 70.
3. Candy, P.C., Crebert, G. & O'Leary, J., *Dezvoltarea învățării continue prin intermediul învățământului universitar*. Raportul nr. 28 al Comisiei NBEET, Canberra: Casa de editură guvernamentală din Australia, 1994
4. Harpe, B., Kulski, M. și Radloff, A, *Cum se documentează cel mai bine calitatea actului predării și modul cum învață elevii noștri?* , 1999
5. K. Martin, N. Stanley și N. Davison (Eds), *Predarea disciplinelor / Învățarea în context*, p.108-120

VALORILE EDUCATIEI

Dumitrescu Adelina - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, Orașul Mizil

Educația este un aspect vital în viețile noastre, un instrument ce ne ghidează spre descoperirea și înțelegerea lumii înconjurătoare. Într-o societate în continuă schimbare, valorile educației devin fundamentale pentru dezvoltarea indivizilor și pentru progresul colectiv. În acest eseu, vom explora profunzimea și importanța valorilor educaționale, evidențiind modul în care acestea influențează nu doar cunoștințele noastre, ci și caracterul nostru, abilitățile sociale, gândirea critică și creativitatea.

Unul dintre pilonii esențiali ai educației este dobândirea cunoștințelor și dezvoltarea unei înțelegeri profunde a lumii. Prin intermediul studiului disciplinelor diverse, de la științe și umanități la arte și matematică, indivizii devin echipați cu un arsenal de cunoștințe care le permite să exploreze, să înțeleagă și să aprecieze complexitatea realității. Această călătorie a cunoașterii nu se oprește niciodată, deoarece educația continuă să ne provoace să căutăm adevăruri și sensuri mai adânci în tot ceea ce ne înconjoară.

Cu toate acestea, educația nu este doar un instrument pentru acumularea de cunoștințe, ci și o cale prin care se formează caracterul individului. Valorile morale și etice sunt transmise prin intermediul educației, contribuind la dezvoltarea unei conduite corecte și la conștientizarea responsabilității față de societate. Elevii învață nu doar să fie buni profesioniști, ci și cetățeni responsabili și empatici, capabili să aducă contribuții valoroase comunității lor.

Abilitățile sociale reprezintă un alt aspect crucial al educației. În școală, se învață nu doar din manuale, ci și prin interacțiunea cu ceilalți. Colaborarea cu colegii, comunicarea cu profesorii și rezolvarea problemelor în grup contribuie la dezvoltarea abilităților sociale esențiale pentru succesul în viață. Educația nu este doar un proces individual, ci și unul colectiv, unde se învață să se respecte și să se susțină reciproc.

Gândirea critică reprezintă un instrument esențial pe care educația îl oferă indivizilor. Într-o lume inundată de informații, capacitatea de a evalua, analiza și sintetiza aceste informații devine crucială. Prin promovarea gândirii critice, educația ne ajută să devenim cetățeni informați și să luăm decizii înțelepte în fața provocărilor complexe ale vieții. Autonomia intelectuală dobândită prin educație ne permite să devenim lideri în propria viață și să contribuim la schimbările pozitive în societate.

Creativitatea, însoțită de gândirea inovatoare, reprezintă o altă valoare fundamentală a educației. Prin stimularea imaginației și a abilităților creative, educația ne încurajează să găsim soluții originale la problemele existente și să contribuim la progresul societății. Artă, muzică, literatură și știință ne oferă un teren fertil pentru exprimarea creativă și pentru dezvoltarea unui spirit inovator.

Educația, prin valorile sale, promovează și susține egalitatea și accesul la oportunități pentru toți membrii societății. O societate educată oferă șanse egale, eliminând barierele sociale și economice. Educația devine astfel un instrument puternic în lupta împotriva inegalităților și în promovarea justiției sociale.

În concluzie, valorile educației constituie temelia construcției noastre ca indivizi și a societății în ansamblu. Educația nu este doar un mijloc de a acumula cunoștințe, ci și o cale prin care dezvoltăm caracterul, abilitățile sociale, gândirea critică și creativitatea. Este un angajament pe termen lung în evoluția noastră personală și în contribuția la evoluția societății. Prin înțelegerea și promovarea valorilor educației, putem asigura un viitor mai luminos și mai echitabil pentru toți membrii comunității noastre.

NOI VALORI ALE EDUCAȚIEI

Prof. Dr. Elena-Luminița Burlacu - Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, Mizil

Ca multe alte noțiuni abstracte, Educația și-a schimbat semnificativ conotațiile în ultimele decenii. Este firesc acest lucru, deoarece societatea s-a schimbat, nevoile acesteia s-au diversificat, așadar transmiterea experienței de viață și a culturii către generațiile noi trebuie să se realizeze ținând seama de context.

Ceea ce este paradoxal însă e faptul că, desi a furniza educație astăzi presupune a pune în practică un set de principii mult mai complex decât în perioadele anterioare, furnizorii de educație sunt, în mare

parte, oamenii care fie au fost educatori și acum câteva zeci de ani, fie sunt rezultatul educației de acum câteva zeci de ani, majoritatea aplicând principii și norme cărora le-au rămas fideli sau, în cel mai bun caz, nostalgici. Nu este vorba de toți, dar procentul educatorilor de tip „vechi” este destul de mare și creează, credem, principala discrepanță între nevoile educabililor și „oferta” concretă de educație. O precizare necesară este aceea că educatorii aceștia, de tip „vechi”, sunt oameni valoroși, în sensul că ei corespund unor valori ale educației. Întrebarea este căror valori ar trebui să le corespundă, pentru ca rezultatul muncii lor să fie eficient și ei să fie cu adevărat apreciați? Deseori ei și-au pus întrebarea de ce, în ciuda eforturilor depuse, în ciuda competenței și a dedicării lor, nu obțin rezultatele scontate. De ce elevii de azi par mai indiferenți, mai puțin recunoscători, mai indisciplinați, mai apatici decât elevii de altădată. Răspunsul poate fi acela că acestor copii li se oferă, într-adevăr, mult, dar nu tot ceea ce ar avea ei nevoie.

Ca să poți oferi ceva, trebuie să înțelegi ce e acel lucru, așadar profesorii de astăzi ar trebui să recunoască nevoile elevilor, fie apelând la experiența personală, (perioada când ei au fost elevi), fie prin empatie. Dar, cum spuneam, vremurile s-au schimbat și elevul de altădată venea la școală doar să învețe. Obiectivul principal al școlii era transmiterea de informații, în vederea obținerii reușitei profesionale a elevului. Astăzi, pe lângă programa școlară a disciplinei de studiu, pe care trebuie să o parcurgă profesorul, acesta trebuie să se implice într-o măsură mult mai mare decât în trecut și în activitatea extrașcolară, în dezvoltarea personală a elevilor, prin consiliere, și, de asemenea, în asigurarea disciplinei, nu numai în timpul orelor, ci și în pauze. Toate acestea în condițiile în care „cei șapte ani de-acasă” nu prea mai există, foarte mulți părinți ocupați lăsând în grija creșei, a grădiniței și a școlii educația elementară. Așadar, pentru că majoritatea profesorilor de azi nu se recunosc în elevii lor, le rămâne doar empatia. Empatia presupune înțelegerea situației, conștientizarea ei și interiorizarea și la nivel emoțional. Dar a înțelege nevoile cuiva nu este echivalent cu a putea să i le satisfaci. De exemplu, chiar dacă înțeleg că elevilor de azi le-a scăzut puterea de concentrare pe termen lung, nu înseamnă că toți profesorii au găsit și metodele prin care pot capta și susține atenția copiilor pe tot parcursul orei. De aici decurg nemulțumiri și frustrări atât ale elevilor, cât și ale profesorilor, ca să nu mai vorbim de părinți...

Cine e de vină? Trebuie să fie ceva de vină? Trăim într-o lume în care se caută mereu vinovați, uitând că, în fața istoriei și a marilor schimbări socio-culturale, la nivelul maselor nu există vinovați, ci doar victime sau inadaptați. Dacă vorbim doar despre noi, despre profesori și despre cauza principală pentru care există situația expusă, presupunem că nu poate fi vorba decât de inadaptare sau de o adaptare care se realizează mult prea lent, într-un ritm care nu concordă cu cel al schimbărilor din societate. Această desincronizare îi dă educatorului sentimentul că, oricât de mult s-ar strădui, este zadarnic. Repetăm, situația discutată nu este o regulă, dar este o realitate destul de întâlnită. Nu înseamnă că nu există profesori puternic ancurați în contextul socio-cultural actual, care caută, găsesc și aplică metode eficiente de educație, conforme cu structura psihico-emoțională și intelectuală a elevilor de azi,

corespunzătoare nevoilor acestora de dezvoltare personală și profesională. Vorbim aici doar de un segment, semnificativ însă, format din oameni rămași cumva în afara timpului.

Valorile lumii în care acești oameni s-au format sunt altele decât valorile lumii în care au ajuns să trăiască. Implicit, valorile educației, pentru ei, sunt altele decât valorile educației care ar asigura abilitarea copiilor și a tinerilor pentru integrarea în societate. În **această** societate. Cea de azi. Câteva exemple din practica personală punctează, cred, foarte bine această diferență de valori, care, în esență, este una de percepție. Exemplele ce urmează oferă o modalitate de adaptare a noastră la noul profil al elevului și aceasta este, așa cum spuneam, schimbarea perspectivei. Nu trebuie decât să încercăm să privim lucrurile și din alt unghi. Evident, nu este acela din care ne-ar conveni și presupune o re poziționare a noastră față de realitate, mai exact față de elev. Doar atât. Suntem tot noi, dar privim alte laturi ale persoanei complexe care este copilul din fața noastră. Observăm, formăm și exersăm **alte** valori.

Un elev, venit de la o școală din străinătate, mi se adresează mie, profesoarei, cu „tu”. Are valoarea politeții sau nu o are? Ce notă ar lua la rubrica „bună-purtare”? Este, clar, nepolitic, spune eleva din mine, cea care își trata profesorii cu cel mai mare respect. O altă voce, tot a mea, a omului care încearcă să înțeleagă, completează: Ce contează mai mult – politețea sau comunicarea, dorința exprimării și sentimentul că ești ascultat, în limitele bunului-simț, bineînțeles? Un alt elev, în timp ce predam, își scoate pachetul și începe să mănânce. Mă prefac că nu îl văd și continui predarea, dar rumeg nemulțumiri. După oră, îmi reproșez: De ce nu i-am spus „Poftă bună”? Un copil flămând nu poate fi un elev atent. Un copil îmi spune că el nu a citit nimic din lista de lectură recomandată, dar a citit alte cărți, pe care eu le consider doar de valoare comercială. Mă mulțumesc cu faptul că a ținut niște cărți în mâini și că le-a și citit. Oare înseamnă că am scăzut standardele?

După câțiva ani de la terminarea liceului, un fost elev vine să-mi mulțumească. Sunt foarte încântată, dar mă dezumflu, când îmi spune că nu-și amintește mare lucru din textele discutate, în schimb i-au fost de mare folos discuțiile aplicate pe text, referitoare la psihologia personajelor sau la lecțiile de viață pe care le transmiteau subiectele operelor. Orgoliul meu de profă de română suferă, dar o parte din mine, care devine din ce în ce mai mare cu timpul, se bucură: e latura mea de educator, de părinte, care încearcă să-și împlinească menirea: aceea de a fi cu adevărat util celor pe care îi educă.

TAXONOMIA METODELOR DIDACTICE

Prof. Pastramă Ecaterina - Școala Gimnazială Nr.1, Orașul Mizil

Metodologia didactică constituie suma tuturor metodelor, mijloacelor și procedeelor didactice aplicate în actul didactic. A face referire la metodologia didactică sau la metodologia instruirii înseamnă a descrie modul de desfășurare al activității didactice, dar și modul în care un elev percepe acest act

didactic, precum și modul în care vor fi valorificate și evaluate cunoștințele acumulate. Conceptul de metodologie didactică provine din grecescul *methodos* care înseamnă calea care duce înspre și din grecescul „*logos*” care înseamnă știință.

Metodologia didactică este „*știință, tehnică și artă în același timp*” (B. Mușata, I. Miron, Didactica modernă, 2004, p. 326). Metodologia didactică este știință, deoarece necesită o proiectare științifică, amănunțită și un minim de efort, este tehnică fiindcă vizează activitatea de predare-învățare desfășurată de binomul educațional, urmărind anumite etape în desfășurare și este artă întrucât include o serie de factori care face din domeniul didactic un domeniu de creație.

Metoda didactică constituie o modalitate prin care elevii cumulează o multitudine de cunoștințe, își formează diverse priceperi și deprinderi, aptitudini și atitudini, concepții despre viață, lumea în care trăiesc, despre modul de gândire și de acțiune al oamenilor.

Termenul de metodă didactică derivă din grecescul „*odos*” - cale și „*metha*” - spre, către, arătând drumul, pașii pe care trebuie să îi urmeze cadrul didactic, astfel încât să fie atinse toate obiectivele propuse. Metoda este modalitatea prin care elevii identifică propriul lor drum spre procesul de învățare, spre atingerea propriilor obiective. Ea deschide oarecum o cale prin care însuși cadrul didactic își proiectează, organizează și desfășoară activitatea de predare-învățare în strânsă legătură cu celelalte elemente ale instruirii. Pentru un elev, metoda apare ca o întrebare care necesită un răspuns, însă pentru cadrul didactic, metoda este un suport de sprijin în desfășurarea activității, o modalitate de a-și expune cunoștințele într-o manieră apropiată de vârsta elevului și de nivelul său de cunoștințe.

Procedeul didactic este o parte componentă a metodei, o modalitate de realizare a acesteia prin stabilirea anumitor algoritmi care trebuie urmăriți pe tot parcursul activității instructiv educative. Este o „*simplă secvență a metodei, un simplu detaliu, o tehnică mai limitată de acțiune, o componentă sau chiar o particularizare a metodei.*” El constituie calea de desfășurare a unei activități didactice, alături de mijloacele și tehnicile didactice. Obicei, procedeele didactice respectă anumite reguli, fiind ordonate, ierarhizate și integrate într-un anumit mod. *De exemplu*, pentru aplicarea unei metode se aleg cele mai adecvate procedee.

După Ioan Cerghit, procedeele didactice pot fi clasificate astfel: procedee de organizare care vizează impunerea disciplinei și focalizarea atenției, procedee de reactivare (reactualizare), procedee de comunicare sau de sprijin a comunicării, procedee de descoperire sau euristice, procedee de esențializare a conținutului, procedee de exersare (formarea priceperilor și deprinderilor), procedee de dirijare și sprijinire a învățării, procedee de demonstrație, procedee de stimulare a învățării, procedee de valorificare educativă, procedee de expresie personală, procedee de întărire a învățării, procedee de transfer, procedee de individualizare a învățării, procedee de evaluare și autoevaluare, procedee de control și autocontrol, procedee de diagnosticare și prognoșticare a capacităților și aptitudinilor copiilor, procedee de întrebuințare a materialelor didactice ș.a.

Activitatea de predare-învățare se poate desfășura sub mai multe forme, în funcție de alegerea cadrului didactic și în funcție de materialele folosite. Nu există o regulă anume care să oblige cadrul didactic să-și desfășoare activitatea sub o anumită formă, cadrul didactic având liberă alegere în această privință. Activitatea didactică se poate desfășura „*individual, frontal, sub formă colectivă (munca pe grupă), pe echipe sau combinatorie (atunci când se combină mai multe forme)*”

Activitatea de predare-învățare poate îmbrăca diverse forme de la jocuri desfășurate individual, pe echipe sau pe perechi, până la expuneri sau prelegeri. Fiecare formă de derulare a unei activități are rolul ei, necesitatea în cadrul unei activități dar și un anumit aport la formarea personalității elevului, deoarece acesta învață prin interacțiunea cu ceilalți.

Cea mai cunoscută ierarhizare a metodelor este cea a lui Cerghit, după **sursele cunoașterii**, distingând astfel patru mari categorii:

1. Metode de comunicare și dobândire a valorilor socioculturale (metode de comunicare)-în care principala sursă de cunoaștere la care face apel învățământul este experiența de cunoaștere a umanității:

a. Metode de comunicare orală (bazate pe limbajul oral, pe cuvântul rostit):

- *metode expozitive* (afirmative) din care fac parte: narațiunea, descrierea, explicația demonstrația teoretică, prelegerea școlară, conferința, expunerea cu oponent, prelegerea-discuție, conferința - dezbateri, informarea, etc.;

- *metode interactive* (interogative, conversative, dialogate): conversația euristică, discuțiile sau dezbaterile, discuția - dialog, seminarul, asaltul de idei, dezbateri de tip Philips 6/6, metoda focus - grup, metoda acvariului, metoda mozaicului ș.a.;

- *metode de instruire prin problematizare* (învățarea prin rezolvarea de situații - problemă).

b. Metode de comunicare scrisă (predomină limbajul scris sau cuvântul tipărit): instruirea prin lectură sau învățarea după textul tipărit (munca cu manualul sau cartea), analiza (investigația) de text, informarea și documentarea, etc.;

c. Metode de comunicare oral - vizuală (bazate pe limbajul audio - vizual, prin asocieri ale imaginilor, sunetului și cuvântului): instruire prin filme, instruirea prin televiziune, instruirea prin tehnici video, etc.;

d. Metode de comunicare interioară (bazate pe limbajul intern): reflecția personală și experimentul mintal.

2. Metode de explorare organizată a realității - metode obiective, intuitive:

a. Metode de explorare directă a realității - bazate pe contactul dintre lumea obiectelor și fenomenelor naturii precum: observarea sistematică independentă, experimentul, studiul de caz, studii comparative, etc.;

b. Metode de explorare indirectă a realității - bazate pe explorarea substitutelor obiectelor și fenomenelor reale: metode demonstrative - axate pe utilizarea tipurilor de imagini statistice și dinamice și metode de modelare.

3. Metode bazate pe acțiune (metode practice): metode de acțiune efectivă, reală sau autentică, precum cele de exersare (tehnica exercițiului), diferite tipuri de lucrări practice, lucrări de atelier, activități creative, studiu de caz, etc.; metode de acțiune simulativă sau fictivă (metode de simulare) - jocurile didactice, jocurile de rol sau de simulare, etc.

4. Metode de raționalizare a conținuturilor și operațiilor de predare învățare: metode algoritmice, instruirea programată, Instruirea Asistată de Calculator (IAC), etc. Metodele de învățământ sunt indispensabile oricărui act educațional, având atât un rol informativ cât și un rol formativ. Modificările realizate în învățământ în ultimele decenii, au avut ca rezultat apariția unor noi metode dar și dezvoltarea metodelor deja existente. Din dorința de a moderniza actul de predare - învățare prin utilizarea metodelor, s-a produs o schimbare majoră, care îl vizează pe elev, oferindu-i acestuia o mai mare libertate de exprimare dar și o posibilitate mai mare de explorare a necunoscutului.

Departajarea metodelor în tradiționale/clasice și moderne s-a realizat cu scopul de a accentua modificările care se produc odată cu trecerea timpului, din nevoia de a diferenția metodele tradiționale, bazate pe activitatea cadrului didactic, rigide și statice de metodele moderne centrate pe elev, flexibile și dinamice.

Conform lui Baxton (1965) „*nu se cunoaște nici o metodă care să fie cea mai bună în toate situațiile pentru toți elevii, la toate disciplinele și pentru toți profesorii*” sau conform opiniei lui Probah „*nu există o metodă care să fie cea mai bună; dacă ar fi ar duce la o predare mecanică. Dușmanul profesorului nu este metoda nepotrivită, ci automatizarea metodei bune. Căutarea metodei celei mai bune trebuie înlocuită cu căutarea unor căi de interacțiune având ca obiectiv o predare și o învățare cât mai reală*”.

După părerea mea, metodele moderne sunt mai atractive în activitatea de predare învățare, deoarece nu doar metodele au evoluat ci și elevii, aceștia devenind chiar ei o parte a modernității. Într-o lume modernă este mult mai ușor să treci de partea modernității pentru a face față acesteia. Epoca în care trăim necesită acceptarea că tot ceea ce este vechi trebuie schimbat cu ceea ce este nou. Generația modernă nu aduce cu sine doar modernul, ci și schimbarea mentalității, perceperea școlii și a educației.

Bibliografie:

Abric, J., *Psihologia comunicării. Teorii și metode*, Editura Polirom, Iași, 2002.

Cucoș, C., *Pedagogie*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2006.

Dobridor, I., Pânișoară, I., *Știința învățării. De la teorie la practică*, Editura Polirom, Iași, 2005

VALORILE EDUCAȚIEI DIN PERSPECTIVĂ MATEMATICĂ

Pană Carmen Alina Elena - Școala Liberă Waldorf Sophia, Brașov

Când am citit prima dată tema acestui simpozion, am reflectat cu atenție la toate sensurile cuvântului „valoare”. Mi-au venit în minte diverse idei de abordare a tematicii, pentru diversele sensuri ale acestui cuvânt, după care le-am legat, le-am integrat, mai bine spus, în contextul educațional. Valorile educației pot primi diferite definiții pentru fiecare entitate care formează cadrul educațional - profesor, elev, părinte.

În primul rând, să apreciem valorile educației din perspectiva Ministerului Învățământului, acestea fiind următoarele: *încredere, echitate, solidaritate, eficacitate și autonomie*.

Definite pe rând, în această ordine, ele se referă la:

- *încredere* - respectul reciproc și interdependența dintre toate entitățile implicate în educație, existența unui atașament sănătos și constructiv între toate aceste entități privind buna colaborare în demersul educațional;
- *echitate* - respectarea șanselor egale ale fiecărui elev pentru a-și atinge potențialul maxim, indiferent de mediul din care provine, de aptitudini, caracteristici fizice, psihice;
- *solidaritate* - acțiunea comună, de grup, coordonată, prin care toate entitățile afiliate sistemului educațional formează o comunitate de învățare incluzivă și lucrează împreună în folosul serviciului public de educație, de asemenea presupune folosirea canalelor de comunicare transparente și adaptate nevoilor, acțiunilor și rezultatelor procesului educațional;
- *eficacitate* - în primul rând profesorul, pedagogul se preocupă în mod activ în alegerea strategiilor și acțiunilor sale ca acestea să fie cât mai potrivite pentru fiecare elev și pentru fiecare situație, de asemenea eficacitatea se poate traduce prin obiective clare, modalități de evaluare, de măsurare în mod frecvent a nivelului fiecărui elev față de nivelul la care ar trebui să ajungă, precum și instrumente de ameliorare a situațiilor;
- *autonomia* - face referire la asumarea procesului și parcursului decizional la nivel de elev, profesor, curriculum și administrare a serviciului public de educație, mai exact se referă la responsabilizarea fiecărei entități implicate în contextul educațional și cuprinde și deplina libertate de acțiune în limitele legii și ale cadrului normativ în care funcționează învățământul.

Ușor când lucrurile sunt teoretice, explicate pe hârtie și în acte normative publicate în Monitorul Oficial și mai greu când intri la clasă și ești nevoit să faci față contextelor sociale și de învățare diverse. Ca profesori am trecut prin experiențele noastre ca elevi, apoi ca studenți și mai târziu ca dascăli. Am

putut aprecia subiectiv din fiecare stadiu parcurs care sunt valorile educației și ne-am putut raporta la valorile pe care școala ca instituție, prin profesorii săi, ni le-a prezentat.

În cel de-al doilea rând, din punctul meu de vedere, ca profesor, una dintre valorile pe care o apreciez și pe care o pun la mare cinste în raport cu elevii mei este respectul. Respectul în tot și toate, de la relația profesor-elev, până la relația materie-elev. Mi s-a demonstrat de-a lungul pușinilor ani de predare, aș spune, că pentru elevi este foarte importantă atitudinea pe care o ai atunci când vii la clasă. Fie ca ești îngrijorat, nervos, abătut, crispat, clasa este oglinda profesorului din punct de vedere emoțional, fie că vrem, fie că nu vrem. Faptul ca noi alegem să arătăm respect în relația de la catedră față de clasa de elevi este foarte bine primit și văzut de către aceștia. Nu de puține ori elevii mei mi s-au plâns la orele de dirigiență de faptul că diferiți colegi îi amenință cu notele din cauza comportamentului anumitor colegi, că vin furioși și nervoși de acasă și își varsă nervii pe ei sau că pur și simplu nu le răspund la întrebări sau nu le dau explicații suplimentare. Consider că respectul este o punte solidă între noi și clasă și creează relații bazate pe încredere, o altă valoare importantă a educației.

Atât timp cât oferim respect elevilor, vor arăta respectul pe care noi îl dorim necondiționat (în mod eronat, aș aprecia) de la ei. Atât timp cât ne respectăm reciproc, avem relații de încredere cu elevii noștri. Relațiile bazate pe încredere reprezintă un factor important al succesului școlar, fapt demonstrat științific în ultimii ani.

Așadar, pornind de la un lucru atât de simplu: respectul, ajungem să putem atinge alte valori esențiale în actul educațional. Încurajarea tuturor elevilor noștri, susținerea tuturor în cadrul grupului de elevi, comportamentul echitabil și inclusiv aș spune, este încă unul din pilonii de bază ai educației. În primii mei ani ca pedagog, am avut la clasă un elev cu autism, iar la activitățile de dimineață acesta se așeza cu precădere lângă mine. De fiecare dată îl luam de mână și când aveam activități pe cerc, în perechi, eram alături de el. Acest mod de a mă raporta la el, ca la un elev inclus în clasa noastră, respectându-i nevoile - mai ales pe cea de activități diferențiate, de pauze dese, de ritm lent de desfășurare, a creat în elevii clasei o atitudine empatică, chiar grijulie față de colegul nostru, de nevoile sale, dar și una de incluziune, întrucât niciunul nu refuza să facă echipă sau să interacționeze cu el.

De asemenea, de-a lungul anilor m-am confruntat, prin prisma materiei pe care o predau - matematica, cu foarte multe rezistențe și limitări ale elevilor - de a răspunde, de a ieși la tablă, de a pune întrebări. Câteva din strategiile pe care le-am folosit au fost încurajarea, puterea exemplului- și doamna poate greși sau se poate să nu știe- și umorul. De fiecare dată când „am dat-o în bară” am recunoscut față de elevii mei că este omenește să greșești, să nu îți iasă pe loc o anumită problemă sau să ai nevoie de mai mult timp de gândire. Am observat că acest lucru a umanizat rolul pe care eu îl am în clasă, fără să deterioreze relația bazată pe respect și încredere. Adaug această mențiune întrucât, de-a lungul carierei mele am întâlnit o multitudine de profesori excelenți și o multitudine de profesori mediocri. Am luat de la fiecare ce am găsit bun, dar unii mi-au oferit această perspectivă a faptului că profesorul este „stăpânul” ,

este intangibil și nu are voie să greșească, iar dacă a greșit poate spune că a făcut acest lucru intenționat, perspectivă cu totul ascunsă sub frica lor de a decădea în ochii elevilor, frică nefondată, din punctul meu de vedere. Umorul și asocierile amuzante între concepte și lumea reală m-au ajutat de fiecare dată în „dezamorsarea” elevilor care luau matematica prea în serios. Am învățat aceasta frumoasă strategie de la minunații mei profesori de matematică din școala gimnazială, liceală și de la facultate. Uneori, anecdotele pe care le pun ca și concluzii pe tablă, după o oră întreagă de lucru - „Simplificarea îți simplifică viața!”, „De câte ori dai de greu la o problemă, te uiți urât la ea și se lasă rezolvată!” ori „De câte ori ai ocazia, te dai cocoș și dai factor comun forțat!”- îi fac pe elevi să mustăcească, să simtă că este bucurie și plăcere în rezolvarea problemelor de matematică și pe baza acestor emoții pozitive să integreze cu o mai mare ușurință conținuturile.

În al treilea rând, doresc să aduc și perspectiva elevilor privind valorile educației. Eu nu aș fi naivă să cred că elevii mei sunt așa de serioși ca mine și pot surprinde și verbaliza valorile pe eu, ca dascăl, le manifest în clasă, în activitatea mea. Cred că ei le percep la nivel intuitiv, le trăiesc zilnic, întrucât mare parte din viața lor se desfășoară în școală, și le apreciază, devenind mai târziu, ca adulți, conștienți de ele, însă până atunci, din păcate, ei sunt conștienți de anumite valori pe care școala le oferă- mai exact notele. Notele sunt o valoare concretă, o cifră sau un număr, în funcție de sistemul de notare al fiecărui profesor, care contează foarte mult pentru elevul din ziua de azi. El așteaptă lucrarea, finalul modului, ziua de ascultare sau de ieșit la tablă în vederea recompensei sale mult dorite- nota.

Ca dascăli, prin atitudinea noastră față de aceste valori concrete, care sunt importante, sigur, putem influența atitudinea elevilor față de simbolistica pe care ei o oferă notelor. Deși îmi ia mai mult timp să corectez lucrările, am grijă să adaug pe parcursul lucrării fiecărui elev feedback privind modul în care a trata greșit sau corect, felul în care a evoluat față de ultima lucrare și cum poate să evolueze în continuare, iar la final calculez punctajul. Uneori schimb ordinea sau nu pun punctajul, însă ei îl pot primi în mod individual de la mine, tocmai pentru a schimba focusul de la valoarea concretă a lucrării, la atitudinea și evoluția pe care a avut-o elevul.

În final, nu pot decât să mă declar deschisă și avidă să explorez cât mai multe dimensiuni ale educației și ale contextului educațional, prin prisma valorilor pe care le-am exprimat mai sus și pe care noi, ca dascăli, le găsim și le experimentăm în acest cadru.

Consider că sunt nemărginite experiențele și bunele practici pe care noi le putem deprinde din colaborarea noastră ca dascăli, din împărtășirea evenimentelor, a bucuriilor și provocărilor pe care le avem la clasă, dar mai ales, sunt nemărginite lecțiile pe care le primim de la elevii noștri, sunt de necuprins în tratatele de psihopedagogie, motiv pentru care vă doresc să rămâneți deschiși în fața provocărilor claselor de elevi și în fața curiozității acestora.

BIBLIOGRAFIE

1. Ministerul Educației Naționale, *Educația ne unește. Viziune asupra viitorului educației în România*, București, Monitorul Oficial, 2019
2. Pâslaru, V. *Quo Vadis?. Valorile educației din perspectivă curriculară*, Revista nr.4/2000, Chișinău, 2000, p.65
3. Badea, D. *Importanța relației profesor-elev în procesul educațional*, EDICT-Revista educației (ISSN 1582 – 909X), 2021
4. Iucu, R., *Managementul și gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice*, Iași, Editura Polirom, 2001
5. Pânișoară, I.-O., *Profesorul de succes: 59 de principii de pedagogie practică*, Ediția a II-a, București, Polirom, 2015, p.248